

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
ชุมชนหนองโสน
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

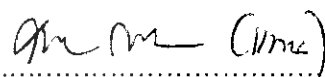

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สำนักสาขาเทคโนโลยีการจัดการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2545

หน้าอนุมัติ

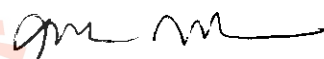
อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอน ได้พิจารณานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....

อาจารย์รุ่งนภา กิติอาษา

.....

อาจารย์ ดร.พัฒนา กิติอาษา

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการ

.....

(รองศาสตราจารย์ทรงพร ทาเจริญศักดิ์)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2545

- 7 ต.ค. 2545

บทคัดย่อ

จักรพรรดิ อุ้นแท่น : ประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
ชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์รุ่งนภา กิติอาษา
อาจารย์ ดร.พัฒนา กิติอาษา

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นโครงการที่จัดสรรเงินอุดหนุนกองทุนละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนไปพัฒนาในการประกอบอาชีพ เพื่อสร้างศักยภาพ ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

ในการประเมินกองทุนบ้านหนองโสนจะศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคและ สนับสนุนในการดำเนินงาน ตัวชี้วัดความเข้มแข็งและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุน ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้แบบสัมภาษณ์และแบบเก็บข้อมูล บร. 1-บร. 12 จากจำนวน 214 คร้วเรือน บร. ต่างๆ จะเก็บข้อมูลจากครัวเรือนร้อยละ 100 ของจำนวนผู้กู้ทั้งหมด จะใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยใช้ CIPP Model ในการวิเคราะห์

จากผลการประเมินพบว่า กองทุนชุมชนหนองโสนมีคณะกรรมการ 15 คน มีสมาชิก กองทุนทั้งหมด 241 คนสมาชิกผู้กู้ 105 ราย และปล่อยกู้เงินไป 1,995,000 บาท ซึ่งผู้กู้ ส่วนใหญ่กู้เงินไปประกอบค้าขายอาหาร ขายของชำ ตัดเสื้อผ้า เลี้ยงสัตว์ เสริมสวย กู้เพื่อลด รายจ่าย (กู้ฉุกเฉิน) โดยให้กู้เฉลี่ยรายละไม่เกิน 20,000 บาท โดยให้ผู้กู้ส่งเงินต้นและดอก เบี้ยทุกเดือนหลังจากที่ได้รับเงินกู้เป็นจำนวน 12 เดือน โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อ เดือน ดังนั้นจึงคาดได้ว่าสมาชิกผู้กู้มีความสามารถที่จะชำระคืนเงินกู้กับกองทุน มีเงินเหลือเก็บ ออมทำให้ชุมชนมีศักยภาพ มีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนักศึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำสารนิพนธ์ในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณ ประธานกองทุนและผู้นำชุมชนกรรมการกองทุน สมาชิกกองทุน ตลอดจนสมาชิกของชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งได้ให้ความร่วมมือและให้ข้อมูลในด้านต่างๆ รวมถึงการเสียสละเวลาอันมีค่าแก่ผู้จัดทำ

ขอขอบพระคุณอาจารย์รุ่งนภา กิติอาษา อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์นิเทศก์ชุมชนหนองโสน ที่ไว้วางกรอบและแนวทางในการทำโครงการ ให้คำแนะนำปรึกษาในเรื่องต่างๆ รวมถึงการจัดทำสารนิพนธ์ของผู้จัดทำของชุมชนในเมือง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.พัฒนา กิติอาษา ซึ่งเป็นอาจารย์นิเทศก์ร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำข้อคิดเห็น ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการเก็บและรวบรวมข้อมูล แบบบร. ต่างๆ และการจัดทำสารนิพนธ์

ขอขอบคุณเพื่อนบัณฑิตที่สังกัดกองทุนชุมชนในเมือง ที่ให้ความความร่วมมือ ช่วยเหลือ แนะนำและร่วมแก้ไขในการเก็บข้อมูลแบบ บร. การปฏิบัติงานในพื้นที่และจัดทำสารนิพนธ์

ท้ายที่สุดนี้หากสารนิพนธ์ฉบับนี้มีส่วนที่เป็นสาระประโยชน์ ผู้จัดทำขอแสดงความดีความชอบให้แก่บุคคลที่กล่าวนามและมีได้กล่าวนามแล้วข้างต้นนี้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
จักรพรรดิ อุ้นแท่น
สิงหาคม 2545

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ

1. หลักการและเหตุผล..... 1
2. วัตถุประสงค์..... 1
3. กรอบความคิดทฤษฎี..... 2
4. วิธีดำเนินการ..... 5
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ..... 5
6. คำนิยมศัพท์..... 6

บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน
และชุมชนเมืองแห่งชาติ..... 7
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการ
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544..... 9
3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
และชุมชนเมือง..... 12
4. แบบขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน
..... 13
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง..... 14

บทที่ 3 วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

1. รูปแบบการประเมิน..... 27
2. กลุ่มเป้าหมาย..... 27
3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมิน..... 28
4. ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล
และวิธีการเก็บข้อมูลตามรูปแบบการประเมิน..... 29
5. ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัด
ตามรูปแบบการประเมิน..... 45
6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 47

บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ	48
1. สภาพทั่วไป.....	48
ตอนที่ 1 ผลการประเมินบริบทชุมชน.....	48
ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม.....	57
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาธุรกิจชุมชนหรือผู้กู้ เงินกองทุนหมู่บ้านที่นายกอง.....	60
ตอนที่ 4 สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์.....	61

บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล	
1. สรุปและอภิปรายผล.....	63
2. วิธีดำเนินการประเมินโครงการ.....	64
3. ข้อเสนอแนะ.....	65
บรรณานุกรม.....	66

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมือง คือการไม่มีทุน และขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อนำมาพิจารณาอาชีพสร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุ ฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาลมีเจตอารมณ์ที่จะแก้ไขปัญหาความยากจน โดยได้กำหนดนโยบาย เร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับเป็นแหล่งเงินทุน การหมุนเวียนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองท้องถิ่นโดยเฉพาะการเรียนรู้ที่จะพึ่งตนเองของชุมชน หมู่บ้านจนเกิดความเข้มแข็งในชุมชนหมู่บ้านการพัฒนาเศรษฐกิจ มีขีดความสามารถจัดระบบ บริหารการจัดการกองทุนของท้องถิ่นตนเอง เสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งทางด้าน เศรษฐกิจสังคมของประเทศไทยในอนาคต

ชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เป็นอีกหนึ่งในชุมชนต่าง ๆ ที่ได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเพื่อทราบว่าโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมืองของชุมชนหนองโสนบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดในการแก้ไขปัญหาความยากจน ตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล รวมถึงการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจึงเห็นสมควรให้มีการสนับสนุนเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการประเมินโครงการเพื่อให้บัณฑิต ที่อยู่ใน ท้องถิ่นได้มีส่วนช่วยพัฒนาบัณฑิต ประเมินผลและพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือเพื่อ ความสำเร็จของโครงการอีกทางหนึ่ง

2. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการประเมินผลโครงการของกองทุนหมู่บ้าน ชุมชนหนองโสน ตำบลใน เมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย

2.1 เพื่อศึกษาการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงาน กองทุนหมู่บ้านและชุมชน บ้านหนองโสน

2.1.1 มีกองทุนหมู่บ้านเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ สวัสดิการของ สมาชิก

2.1.2 มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

2.1.3 ขบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง และมีการสร้างศักยภาพของตนเอง มีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

2.1.4 เศรษฐกิจของชุมชนหนองโสนได้รับการกระตุ้นและภูมิคุ้มกัน

2.1.5 ประชาชนในหมู่บ้าน มีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านลบและบวกที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว
ในข้อ 2.1

2.3 เพื่อศึกษากระบวนการการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และการเกิดความเชื่อมโยงระหว่างชุมชนรายการ เอกชน และประชาสังคม

2.4 เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนใน ชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ระดับความเข้มแข็งตามตัวชี้ ซึ่งกำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

3. กรอบแนวคิดทฤษฎี

กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ แนวคิดตามรูปแบบประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ที่เรียกว่า ชิฟฟ์โมเดล (CIPP Model) มีอักษรย่อที่มีความหมายคือ

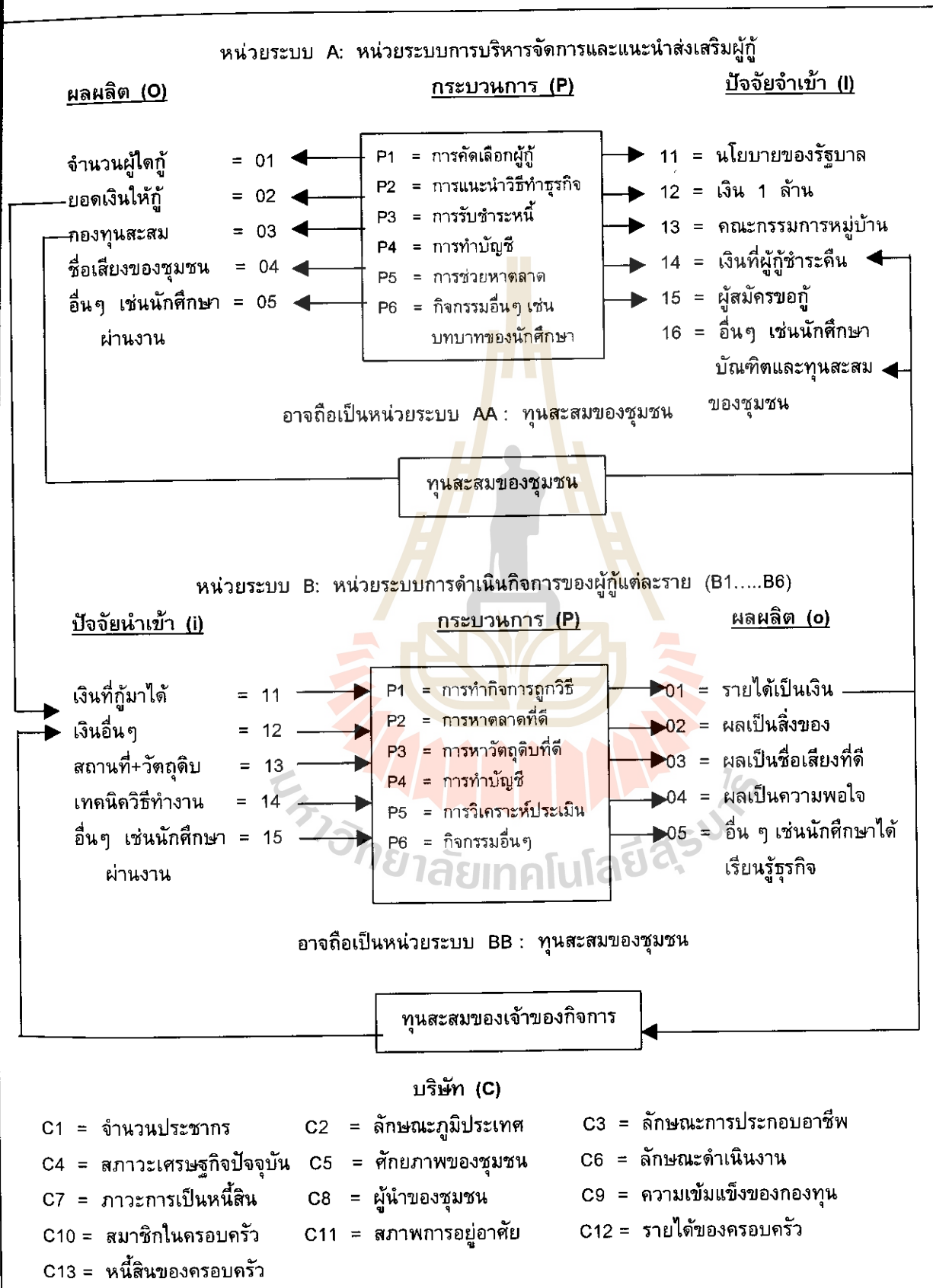
C	ย่อมาจาก Context	คือ บริบทชุมชน
I	ย่อมาจาก Input	คือ ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก Process	คือ กระบวนการของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก Product	คือ ผลผลิตของหน่วยระบบ

เมื่อนำชิฟฟ์โมเดล มาประยุกต์ใช้กับองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านสามารถแสดงรายละเอียดได้ตามแผนภูมิต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

แผนภูมิข้างล่างนี้แสดงองค์ประกอบแนวคิดทฤษฎี

ที่มา : ปรับปรุงมาจากชุดวิชาสารนิพนธ์ (สำนักงานมาตรฐานการศึกษา 2545: 21) และชุดวิชาการประเมินโครงการ (สำนักงานมาตรฐานการศึกษา 2545)

หน่วยการประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน			
ระดับหมู่บ้าน	C	I	P	
ระดับรายบุคคล	C1 = ประชากรความเป็นมาของหมู่บ้าน C2 = สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน C3 = สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน C4 = วัฒนธรรม ประเพณี C5 = โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรธรรมชาติ C6 = ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่ม และภูมิปัญญาท้องถิ่น C7 = โครงการพัฒนาที่น่าสนใจ C8 = ความเข้มแข็งของชุมชน C9 = อาชีพเดิม (หลักและรอง)	I1 = นโยบายรัฐบาล ระดับนโยบายทางปฏิบัติจากส่วนกลาง (ปรัชญา วิสัยทัศน์ หลักการองค์การ) ระดับความพร้อมระดับอื่นต่าง ๆ) I2 = การประชาสัมพันธ์ (ระดับประเทศ/ระดับจังหวัด/ระดับอำเภอ) I3 = คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องระดับอำเภอ I4 = คณะกรรมการกองทุน (การได้มา, คุณสมบัติ) I5 = การเตรียมความพร้อมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่คณะกรรมการกองทุนและชาวบ้าน I6 = เงินกองทุน 1 ล้านบาท I7 = เงินทุนและสมบัติ ๑ ตามระเบียบฯ หมวด 6 ข้อ 23 (2-18) I8 = บทบาทของกองทุนหมู่บ้าน	P PC1 = การจัดทำระเบียบกองทุน(ทุกระดับ) PC2 = การจัดทำเอกสารเพื่อขอขึ้นทะเบียนกองทุน PC3 = ระเบียบบัญชีกองทุน PC4.1 = การรับสมัคร PC4.2 = การสมัครสภาพ PC4.3 = ประเภทสมาชิก PC4.4 = การทำทะเบียนสมาชิก PC5 = กลไกการทำงานกับกองทุนเงินกองทุน PC5.1 = ขั้นตอนการขอ PC5.2 = การคัดเลือกผู้ PC5.3 = การโอนเงินให้ PC5.4 = การรับชำระหนี้ PC6 = การส่งเสริมการตั้งหนี้ PC6.1 = การแนะนำวิธีทำธุรกิจ PC6.2 = การช่วยบาทตลาด PC7 = การตราสอบบการใช้จ่ายเงิน PC8 = การจัดทำรายงานของคณะกรรมการและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน PC9 = การจัดสรรผลประโยชน์ PC10 = การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ โดยนักศึกษากองทุนและกิจกรรมอื่น ๆ PC11 = การใช้จ่ายเงิน PC12 = การทวงถามหนี้คืน PC13 = การทวงถาม PC14 = การทำบัญชีรายรับรายจ่าย	P PD1 = จำนวนสมาชิกกองทุน PD2 = จำนวนผู้ตั้งหนี้ PD3 = ยอดเงินที่กู้ PD4 = จำนวนผู้ชำระหนี้ตามกำหนด PD5 = ยอดเงินชำระหนี้ตามกำหนด PD6 = กองทุนสะสม (ความเคลื่อนไหว) ณ เดือน สิงหาคม PD7 = การตั้งหนี้ตามวัตถุประสงค์ PD8 = ทัศนคติของชุมชนต่อกองทุน (รวมการถือกรรม) PD9 = การเกิดเครือข่ายองค์กรเรียนรู้ PD10 = การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง PD11 = ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุน หมู่บ้าน
		I9 = จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ I10 = จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือ จากเงินกู้ I11 = วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ I12 = สถานที่ วัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ I13 = ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ I14 = จำนวนแรงงาน	PC11 = การใช้จ่ายเงิน PC12 = การทวงถามหนี้คืน PC13 = การทวงถาม PC14 = การทำบัญชีรายรับรายจ่าย	PD1 = จำนวนสมาชิกกองทุน PD2 = จำนวนผู้ตั้งหนี้ PD3 = ยอดเงินที่กู้ PD4 = จำนวนผู้ชำระหนี้ตามกำหนด PD5 = ยอดเงินชำระหนี้ตามกำหนด PD6 = กองทุนสะสม (ความเคลื่อนไหว) ณ เดือน สิงหาคม PD7 = การตั้งหนี้ตามวัตถุประสงค์ PD8 = ทัศนคติของชุมชนต่อกองทุน (รวมการถือกรรม) PD9 = การเกิดเครือข่ายองค์กรเรียนรู้ PD10 = การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง PD11 = ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุน หมู่บ้าน

4. วิธีดำเนินการ

การดำเนินการศึกษาวิจัยประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีวิธีการคือ

- ขั้นที่ 1 ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้าน
- ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน
- ขั้นที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลทางปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการทำการเก็บรวบรวมบันทึกข้อมูลในพื้นที่ ที่ผู้ศึกษาวิจัยปฏิบัติงานอยู่ ใช้วิธีสอบถาม สัมภาษณ์ สังเกต ทั้งแบบมีส่วนร่วมและ แบบไม่มีส่วนร่วมกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้กลุ่มตัวอย่าง 20%, 50% ของจำนวนสมาชิกในชุมชน สมาชิกกองทุน สมาชิกผู้กู้ทั้งหมดภายในหมู่บ้าน

ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสารกองทุน เอกสารภาคราชการ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ หรือเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 5 ประมวลผลบันทึกข้อมูล โดยใช้แบบพิมพ์ ซิพพ์โมเดล วิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน

ขั้นที่ 6 รวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องบันทึกเป็นแบบรายงานการศึกษาวิจัยประเมินผลโครงการกองทุนชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา รายงานการวิจัยเล่มนี้ประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 5 บท ได้แก่

- บทที่ 1 บทนำ
- บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง
- บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ
- บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ
- บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ได้ทราบการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนหนองโสน

5.1.1 มีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ สวัสดิการของสมาชิก

5.1.2 มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

5.1.3 มีขบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเองและมีการสร้างศักยภาพของตนเอง มีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

5.1.4 เศรษฐกิจของหมู่บ้านได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน

5.1.5 ประชาชนในหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

5.2 ได้ทราบปัจจัยด้านลบและบวกที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว

ในข้อ 2.1

5.3 ได้ทราบกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และการเกิดความเชื่อมโยงระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม

5.4 ได้ทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชน ชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ระดับความเข้มแข็งตามตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนแห่งชาติ

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

กองทุนหมู่บ้าน หมายถึง เงินกองทุนหมู่บ้านชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งประกอบด้วย เงินจากการจัดสรร 1 ล้านบาท และเงินประเภทอื่น ตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 หมวด 6 ข้อ (2) – (8)

สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง เงินกองทุนหมู่บ้านชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ที่สมัครและได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุน หมู่บ้านเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน หมายความว่า ผู้อยู่อาศัยในชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ที่ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมหัวหน้าครัวเรือน ในหมู่บ้านและมีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบฯ ข้อ 17 จำนวน 15 คน

ประธานกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง กรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเลือกจากกรรมการกองทุนหมู่บ้านด้วยกันให้ทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุน ออกโดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ที่สมาชิกกองทุนหมู่บ้านให้ความเห็นชอบ

บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ความนำ

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จากความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั่วประเทศ และได้รับการอนุมัติให้จัดตั้งกองทุนรับเงินจัดสรรรับการจัดสรรโอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้ว การพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงมีการสนับสนุนให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยให้ทุนการศึกษาแก่บัณฑิตเพื่อการศึกษาหลักสูตรการจัดการและประเมินโครงการ หลักสูตรได้ประมวลจากแนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงว่าหลักสูตรด้านเนื้อหาสาระและหลักสูตรด้านเทคนิควิธีการประเมิน ที่นำมาใช้ในการประเมินนี้มีความถูกต้องและมีความสมเหตุสมผลในทางวิชาการ หลักสูตรด้านเนื้อหาสาระและประเด็นเทคนิคการประเมินดังกล่าวมี 8 ด้านได้แก่

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการสร้างเสริมความเข้มแข็งด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจรากฐานของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยอนาคต

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

นโยบายดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้ ควรประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยจะประเมินความพร้อมในเรื่องต่างๆ ดังนี้
  - การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน
  - คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน
  - ความรู้ ประสบการณ์ และความมั่นใจการบริหารของทุนของคณะกรรมการกองทุน
  - ระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินการกองทุน
  - การมีส่วนร่วมของชาวบ้าน หรือสมาชิกในการจัดการกองทุน

- การปฏิบัติของสมาชิกตามระเบียบ และข้อบังคับของกองทุน
- กาเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุน

2. การบริหารจัดการกองทุนหมุนเวียนของชุมชนเมือง ทั้งในส่วนของอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กองทุนทางสังคมของชุมชน และกองทุนที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้นเพื่อให้กองทุนดังกล่าวมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

3. การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน ตามแนวทางให้ชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาและส่วนราชการเป็นผู้สนับสนุนในด้านวิชาการ

4. การติดตามและประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีดังนี้

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพสร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย บรรเทาเหตุฉุกเฉินสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน
2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง
3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความตติริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพ ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากฐานของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต
5. เสริมสร้างศักยภาพ และความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

1.4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระเบียบที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
2. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ประกอบด้วย

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรี มอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 4 คน

ให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ จำนวนอย่างน้อยสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการ ซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลือของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิครบกำหนดวาระ หากยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีแล้ว กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

1. ตาย
2. ลาออก
3. เป็นบุคคลล้มละลาย
4. คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
5. เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
6. ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการผู้มีอาวุโสตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุมถ้าไม่มีรองประธานกรรมการมาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นการชี้ขาด คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และกองทุน
2. กำหนดแผนการจัดหาเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
3. จัดทำร่างกฎกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี
4. กำหนดแผนงาน และออกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารงานกองทุน
5. ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดทำ และจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน
6. ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง และการบริหารกองทุน
7. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
8. ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่นๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
9. เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วงปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติ

ราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้

10. รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

11. ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมของคณะกรรมการจะเหมือนกับการประชุมของคณะกรรมการ และวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมคณะกรรมการ โดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ได้เข้าประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุม และค่าตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. 2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หมวด 2 สำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
2. ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะกรรมการ
3. ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน
4. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงผลการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน
5. ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน
6. จัดให้มีหรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
7. พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน
8. ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือและข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวข้องกับนโยบาย ระเบียบหลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน

9. ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
10. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
11. ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เนื่องจากกระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 หมวด 9 บทเฉพาะกาล ข้อ 41 ซึ่งกล่าวว่า

1. เปิดเวทีชาวบ้านในการดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยผู้มาประชุมจะต้องมีหัวหน้าครัวเรือนจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน ทั้งนี้หัวหน้าครัวเรือนอาจมอบหมายให้ผู้แทนครัวเรือนเข้าประชุมแทนได้
2. การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านให้เป็นไปตามมติของเวทีชาวบ้าน แต่ละกองทุนจะคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนไม่น้อยกว่า 9 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วยกรรมการทั้งชายและหญิงในสัดส่วนเท่ากัน ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวจะเป็นบุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้าน

คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน
2. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์
3. ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียหายทางการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
4. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือเสมือนคนไร้ความสามารถ
5. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

6. ไม่เคยต้องทำพิพาทจนถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และความผิดฐานบุกรุก

7. ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์การ หรือหน่วยงานที่สังกัด

8. ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

9. ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุน เนื่องจากคณะกรรมการกองทุนมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่และที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมในด้านต่างๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามสภาพความเป็นจริง สำหรับหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องมีความพร้อมในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน ซึ่งได้แก่ จำนวนประชากร จำนวนครัวเรือน อาชีพของประชากรในหมู่บ้าน ผลผลิตด้านต่างๆ ของประชากรในหมู่บ้าน ช่องทางการจัดจำหน่ายผลผลิตรายได้เฉลี่ยของประชากรในหมู่บ้าน

2. การได้มาซึ่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งได้แก่ จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมการประชุมวิธีการคัดเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้าน วันที่มีการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สมบัติที่ครบถ้วนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ประสิทธิภาพของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ประสิทธิภาพของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ผ่านการประเมิน รายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจำนวน 15 คน และรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและที่ปรึกษาจำนวน 6 คน

3. มีระเบียบข้อบังคับสำหรับใช้ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านซึ่งกำหนดขึ้นโดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและประชาชนในหมู่บ้าน

4. ทุนดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมกับกองทุนหมู่บ้านในรูปของการถือหุ้น เงินออมสัจจะรายเดือน ค่าธรรมเนียม

5. วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งได้แก่ การกระจายผลประโยชน์อย่างต่อเนื่อง มีการหมุนเวียนเงินอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมที่ให้กู้ยืม หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเงินกู้ วิธีการในการควบคุมและติดตามการคืนเงินกู้ วิธีป้องกันความเสี่ยงภัยในการให้กู้ วิธีการแก้ไขปัญหาในกรณีที่สมาชิกได้รับเงินกู้ไปแล้ว ไม่ส่งใช้คืนตามสัญญา การจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน

5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบข้อบังคับของกองทุนชุมชนหนองโสน มีดังต่อไปนี้

1. ความเป็นมาของกองทุนชุมชนบ้านหนองโสน

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการเร่งด่วนตามนโยบายของรัฐบาลที่จะใช้เป็นมาตรการหนึ่งในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยมั่นใจว่าจะลดความยากจนและนำไปสู่การสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ประชาชน โดยรัฐบาลจะจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่หมู่บ้านหรือชุมชนเมือง แห่งละ 1 ล้านบาท ในลักษณะของเงินทุนหมุนเวียน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุน สร้างงาน สร้างอาชีพ เสริมสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนและวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน

เพื่อสนองต่อนโยบายของรัฐบาลชุมชนหนองโสน ได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2544 ซึ่งการจัดตั้งกองทุนมีคณะกรรมการหมู่บ้าน พัฒนาการอำเภอ และชาวบ้านเกือบทุกหลังคาเรือนร่วมกันจัดตั้ง และเพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนชุมชนหนองโสน มีประสิทธิภาพ คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านจึงมีมติ กำหนดระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนชุมชนหนองโสน ขึ้นเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2544

2. ที่ตั้งกองทุนชุมชนหนองโสน

ชุมชนบ้านหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

3. วัตถุประสงค์ของกองทุนชุมชนหนองโสน

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
2. เพื่อให้บริการเงินกู้ยืม
3. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอาชีพตามนโยบายเศรษฐกิจพอเพียง
4. เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินสัจจะออมทรัพย์
5. เพื่อส่งเสริมอาชีพ และเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของสมาชิกในหมู่บ้าน
6. เพื่อพัฒนาบุคคล บุคลากร สมาชิกในหมู่บ้านให้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานของตนเอง และส่วนรวม มีความซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่ตัว เอื้ออาทร ซึ่งกันและกัน

4. คณะกรรมการกองทุนชุมชนบ้านหนองโสน

คณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วย ประธานกองทุน รองประธานกองทุน เลขานุการ เภรัญญิก ผู้ตรวจสอบภายในและประชาสัมพันธ์

กรรมการกองทุนมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการกองทุนเข้ารับตำแหน่งให้กรรมการกองทุนจับฉลากออกจำนวนกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการกองทุนกำหนด (15 คน)

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ คณะกรรมการกองทุนประกอบไปด้วยกรรมการกองทุนเท่าที่มีอยู่ และคณะกรรมการกองทุนจะจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระภายในระยะเวลา 30 วัน กรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดกันไม่ได้

คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนชุมชนหมู่บ้านหนองโสน

1. เป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน
2. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ
3. เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและการพนัน ไม่มีประวัติเสียด้านการเงิน ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
4. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
5. ไม่เคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
6. ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิด ทูจริต ต่อหน้าที่ ถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ หน่วยงาน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือหน่วยงานที่สังกัด
7. ไม่เป็นผู้ที่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งที่เสียสิทธิ์ ตามมาตรา 68 วรรค 2 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

คณะกรรมการกองทุนชุมชนบ้านหนองโสนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. บริหารจัดการกองทุน ตรวจสอบ กำกับ ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน
2. ออกระเบียบข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารกองทุน
3. รับสมาชิกและจัดทะเบียนสมาชิก
4. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด หรือมอบหมาย

ประธานกองมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. เป็นประธานในการประชุมและบริหารกองทุน
2. เรียกประชุมคณะกรรมการกองทุน
3. แต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามมติหรือตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย

4. ปฏิบัติงานหน้าที่อื่นๆ ตามข้อบังคับและมติของคณะกรรมการกองทุน

ถ้าประธานกองทุนและรองประธานกองทุน ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการประชุมคราวใดได้ ให้ที่ประชุมเลือกคณะกรรมการกองทุนคนใดคนหนึ่งเป็นประธานสำหรับการประชุมคราวนั้น

เหรียญกษาปณ์ มีหน้าที่รวบรวมจัดเก็บ ดูแลรักษาเงินต้นและรายได้ของกองทุนรวมทั้งการจัดทำบัญชี พร้อมทั้งควบคุมการใช้จ่ายเงินกองทุนให้เป็นไปอย่างรอบคอบและเกิดประโยชน์สูงสุด

เลขานุการกองทุน มีหน้าที่ติดต่อประสานงานทั่วไป นัดประชุมกรรมการกองทุน จัดและทำรายงานการประชุม ตลอดจนรายงานผลการดำเนินงานของกองทุน

ผู้ตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชี กำกับ ดูแล เงินกองทุนให้เป็นไปตามมติที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด รวมทั้งประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

ประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ ผลิตเอกสาร สิ่งพิมพ์ ให้ข่าวสารแก่สมาชิกและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

กรรมการกองทุนคนอื่นๆ ให้มีหน้าที่ตามคณะกรรมการกองทุนกำหนดมอบหมาย

คณะกรรมการกองทุนต้องมีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง แต่ถ้ามีความจำเป็น ประธานอาจเรียกประชุมได้มากกว่า 1 ครั้ง และต้องมีกรรมการกองทุนเข้าประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงครบองค์ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมาก และกรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงในการลงคะแนนหนึ่งเสียง ในกรณีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงหนึ่งหรือเป็นผู้ชี้ขาด

กองทุนชุมชนหนองโสน มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 15 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน และที่ปรึกษา 3 คน ดังนี้

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านชุมชนหนองโสน

1. จ.ส.อ. สุรพล	หมั่นมา	ประธาน
2. นางอรณีช	เรียงทองกลาง	รองประธานคนที่ 1
3. จ.ส.อ.แหว	ฝ้ายสำเภา	รองประธานคนที่ 2
4. นางอริย์พร	ชื่อสัตว์	เลขานุการ
5. นางจิตรา	พลกำแพง	ผู้ช่วยเลขานุการ
6. นายสุนทร	ซอนกระโทก	เหรัญญิก
7. นางอรทัย	แก้ววิเศษ	ผู้ช่วยเหรัญญิก
8. นางพรทิพย์	ทับเพชร	ผู้ช่วยเหรัญญิก
9. นางจิราพร	จันทร์ศิริสุข	ประชาสัมพันธ์
10. ส.อ.บัญชา	ลาภเกิด	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
11. นายบุญรัตน์	ศิริพร	หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบและติดตามเงินกู้
12. นายประสม	หวังล้อมกลาง	ฝ่ายตรวจสอบและติดตามเงินกู้
13. นายสุรชาญ	วิเชียรรัตน์	ฝ่ายตรวจสอบและติดตามเงินกู้
14. นางหนูพันธ์	โอปะทะเล	ฝ่ายตรวจสอบและติดตามเงินกู้
15. นายสะอาด	สันติวงศ์	ฝ่ายทะเบียน

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายหลอม	ปรีชาฤทธิวงศ์
2. ร.ต.สมนึก	ชอบสูงเนิน
3. นายชูศักดิ์	ธรรมมา

ที่ปรึกษา

1. นางชะอุ่ม	อุ่นแน่น
2. นายพร	ไฝเนียม
5. สมาชิก	

คุณสมบัติของสมาชิก

1. เป็นผู้พำนัก หรือ อาศัยอยู่ในหมู่บ้านระยะเวลาไม่น้อยกว่าหกเดือนก่อนการจัดตั้ง

กองทุน

2. เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบของกองทุน

3. เป็นผู้ที่มีความอดทน เสียสละ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุนหมู่บ้านและสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน

4. มีเงินฝากสัจจะ และถือหุ้นอย่างน้อย 5 หุ้น
5. เป็นบุคคลที่มีภูมิหลังที่ดีเกี่ยวกับด้านการเงิน
6. ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือสติเฟื่อง
7. ยึดมั่นในการปกครองของระบอบประชาธิปไตย
8. อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี บริบูรณ์

9. ต้องไม่ติดยาเสพติดหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติดรวมทั้งต้องให้ความร่วมมือในการปราบปรามยาเสพติดในชุมชน

การสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนชุมชนหนองโสน

1. ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุนพร้อมเอกสารดังนี้
  1. สำเนาทะเบียนบ้าน
  2. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
2. ผู้ที่มีคุณสมบัติในระเบียบข้อบังคับของกองทุนชุมชนหนองโสน สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านได้เดือนละ 1 ครั้ง โดยสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคลและกลุ่ม หรือองค์กรหมู่บ้านแล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัครสมาชิก

บทบาทและหน้าที่ของสมาชิก

1. ในฐานะของผู้กู้สมาชิกต้องคิด และวิเคราะห์แผนกิจกรรมหรือโครงการของตัวเองหรือกลุ่มเสนอคณะกรรมการ และสมาชิกคนอื่นๆ รับทราบ และเห็นว่า กิจกรรมหรือโครงการนั้นๆ สามารถสร้างกำไรให้แก่ตนเองหรือกลุ่ม ได้อย่างไรบ้างระบุให้ชัดเจน
2. ในฐานะผู้ออมเงิน กับกองทุนชุมชน สมาชิกต้องมีสัจจะในการส่งเงินออมให้กับกองทุนชุมชน การสะสมเงินนี้จะช่วยให้สมาชิกมีเงินเก็บสะสมที่มั่นคง และอาจเป็นสวัสดิการที่จำเป็นในอนาคต
3. ในฐานะของผู้ร่วมใช้เงินของแผ่นดิน สมาชิกต้องทำหน้าที่ร่วมติดตาม ตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินของกองทุน ซึ่งอาจใช้เวทีประชุมประจำเดือนของชุมชนรายงานสถานะการเงินของกองทุน

สมาชิกพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก ตามเหตุต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ตาย
  2. ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
  3. คณะกรรมการกองทุนมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนคณะกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
  4. ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
  5. คณะกรรมการให้ออกเนื่องจากมีหลักฐานอันสมควรเชื่อได้ว่าขาดคุณสมบัติ
  6. ต้องไม่ติดยาเสพติด หรือเกี่ยวกับยาเสพติด
  7. วิกลจริต หรือ สติฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
  8. จงฝ่าฝืนระเบียบของกองทุน
  9. นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้ในโครงการ
  10. จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครสมาชิก
  11. มีคุณสมบัติไม่ตรงกับคุณสมบัติสมาชิกในระเบียบข้อบังคับของกองทุน
6. เงินฝากสัจจะ

สมาชิกทุกคนต้องส่งเงินฝากสัจจะทุกเดือน ขึ้นค่าเดือนละ 30 บาท ทุกวันที่ 1 - 5 ของเดือน และสามารถเพิ่มจำนวนเงินฝากได้ปีละหนึ่งครั้ง ในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี พร้อมกันนี้สมาชิกสามารถถอนและเปิดบัญชีได้ก็ต่อเมื่อพ้นสภาพการเป็นสมาชิก

7. วิธีการในการควบคุมและติดตามการใช้เงินกู้

1. แบ่งคณะกรรมการติดตามผลการกู้เงินว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้หรือไม่
2. คณะกรรมการคอยให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาเมื่อสมาชิกเกิดปัญหา
3. คณะกรรมการออกแบบตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการของสมาชิกทุก

3 เดือน

8. วิธีป้องกันความเสี่ยงภัยในการให้กู้

1. สมาชิกต้องหาผู้ค้ำประกันเงินกู้ 2 คน
2. สมาชิกสามารถผ่อนชำระเป็นงวด
3. ถ้าสมาชิกรายใดไม่ส่งคืนในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ทางคณะกรรมการจะทำการปิดประกาศให้สมาชิกทุกคนทราบ ถ้ายังไม่ปฏิบัติตามก็จะดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

9. วิธีการแก้ไขปัญหาในกรณีที่มาชิก

1. เรียกผู้กู้มาตกลงทำประนีประนอมหนี้ ว่าสามารถส่งชำระหนี้ได้เมื่อไร โดยผู้กู้สามารถส่งชำระหนี้เป็นงวดๆ ได้ ตามระเบียบข้อบังคับของกองทุน
2. เมื่อคณะกรรมการทำการติดตามหนี้จนถึงที่สุดแล้วยังจัดเก็บหนี้ไม่ได้ จะใช้วิธีดำเนินการตามกฎหมายแพ่งต่อไป

10. การชำระคืนเงินกู้

1. เงินกู้ตามประเภทการกู้ เพื่อพัฒนาอาชีพ การสร้าง และ / หรือ เพิ่มรายได้ ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยภายในระยะเวลาหนึ่งปี
2. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ตามประเภทการกู้เพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินกู้เต็มตามจำนวนภายในระยะเวลาไม่เกิน 60 วัน หรือสองเดือน

11. อัตราดอกเบี้ย

1. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ตามประเภทการกู้เพื่อพัฒนาอาชีพ การสร้างงาน การสร้าง และ / หรือเพิ่มรายได้ ร้อยละ 6 บาทต่อปี
2. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ตามประเภทการกู้เพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน ร้อยละ 0 บาทต่อเดือน

12. ค่าปรับ

ในกรณีผู้กู้ผิดสัญญาเงินกู้ ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 20 บาท/วัน เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้จากคณะกรรมการกองทุน

13. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี

เมื่อสิ้นปีทางบัญชีของกองทุน ได้ปีบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปแล้ว ปรากฏว่ากองทุนมีกำไร คณะกรรมการกองทุนจะนำกำไรที่ได้มาจัดสรร ดังนี้

1. เป็นเงินปันผลตามหุ้น ในอัตราร้อยละ 15
2. เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้สมาชิกที่ขอกู้ ในอัตราร้อยละ 20
3. เป็นทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน ในอัตราร้อยละ 20
4. เป็นทุนสนับสนุนการศึกษาช่วยเหลือผู้สูงอายุในชุมชน ในอัตราร้อยละ 15
5. เป็นเงินสมทบกองทุน ในอัตราร้อยละ 20
6. เป็นค่าใช้จ่ายในกองทุน ในอัตราร้อยละ 15
7. อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร ในอัตราร้อยละ 5

6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

การพิจารณาเงินกู้ที่คณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 หมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีหลักเกณฑ์การพิจารณาให้เงินกู้ยืมดังนี้

1. สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุน ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

2. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวนสองหมื่นบาท ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินสองหมื่นบาท ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินจำนวนห้าหมื่นบาท ส่วนกรณีการอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉิน ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมและจำเป็น

3. ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงินตลอดจนเงื่อนไขและรายการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว

4. คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลหรือทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

5. สมาชิกซึ่งที่ประชุมสมาชิกมีมติให้พ้นจากสมาชิก ห้ามมิให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนเป็นระยะเวลาสองปี

6. การกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก

7. การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเงินกู้กองทุนชุมชนหนอง

1. ต้องเป็นสมาชิกของกองทุน
2. ต้องถือหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้น และส่งเงินฝากตั้งจะอย่างต่อเนื่อง

3. สมาชิกผู้กู้ต้องมีความซื่อสัตย์ในการประกอบอาชีพและช่วยเหลือสังคมอย่างต่อเนื่อง

4. โครงการที่ขอกู้ต้องดำเนินการได้จริงและมีความเป็นไปได้สูง

5. ประเภทการกู้ยืม สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาอาชีพ
2. การสร้างงาน
3. การสร้าง และ/หรือ เพิ่มรายได้
4. บรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน ไม่เกินรายละ 1,500-5,000 บาท

6. วงเงินกู้ให้สมาชิก รายหนึ่งวงเงินไม่เกินสองหมื่นบาท ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าสองหมื่นบาท คณะกรรมการกองทุนจะเรียกประชุมเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกิน ห้าหมื่นบาท และต้องนำหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้

โครงการที่สมาชิกยื่นขอกู้เพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน ต้องเป็นการกู้เฉพาะกรณีเพื่อการจำเป็น หรือ มีประโยชน์ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควรแต่จะให้กู้ เพื่อการสุรุ่ยสุร่ายหรือ เก่งกำไรไม่ได้ ในวงเงินรายละไม่เกิน 1,500-5,000 บาท

7. การดำเนินการตามโครงการที่ขอกู้และการจัดทำรายงาน สมาชิกจะต้องดำเนินโครงการที่ขอกู้ให้สำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และจัดทำรายงานความก้าวหน้าตามแบบรายงานที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

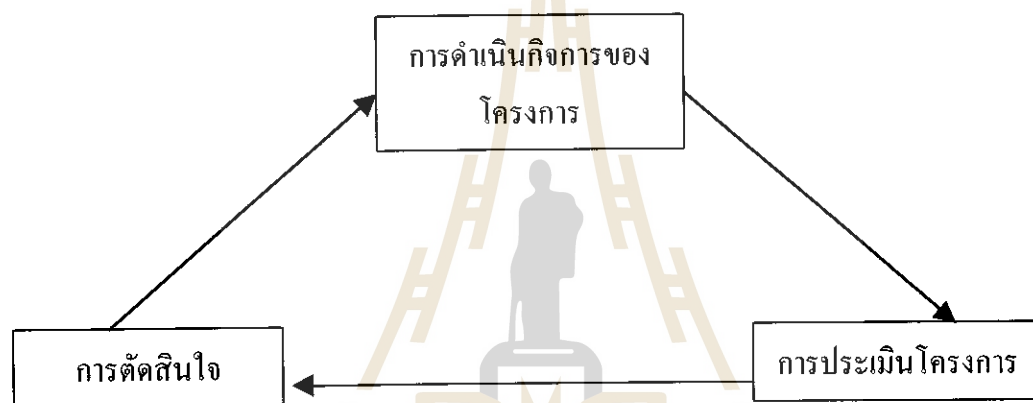
8. การทำสัญญา เงินกู้ทุกประเภทต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการกองทุนตามแบบและเงื่อนไขที่กำหนด

9. หลักประกันเงินกู้ เงินกู้ทุกประเภทต้องใช้สมาชิกกองทุนจำนวน 2 คน เป็นผู้ค้ำประกันหรืออาจใช้หลักทรัพย์อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรก็ได้

7. หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบซิฟพีโมเดล

รูปแบบการประเมินแบบซิฟพีโมเดล(สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภการศึกษาระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย,2545 :89 – 91)

แนวคิดและรูปแบบการประเมินของ สตัฟเฟิลบีม (Staffbeam' CIPE MODAL) สตัฟเฟิลบีม กล่าวว่า “การประเมิน เป็นกระบวนการของการระบุ หรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดการสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ” โดยมีแนวคิดพื้นฐานคือ

แผนภูมิ 2.1 ความคิดเห็นพื้นฐานการประเมินของสตัฟเฟิลบีม

สตัฟเฟิลบีม ได้จำแนกขั้นตอนของการประเมิน เป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนด หรือระบุข้อมูลที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และจัดการสารสนเทศ เพื่อนำเสนอผู้บริหาร

และสตัฟเฟิลบีม ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดชื่อของรูปแบบการประเมินว่า รูปแบบการประเมินแบบซิฟพี (CIPE MODAL) ที่มาจากอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของประเด็นที่จะประเมินซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ เช่น สภาพภูมิอากาศ ประชากรของชุมชน สภาพเศรษฐกิจ ฯลฯ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความเพียงพอของทรัพยากร รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการของการดำเนินการโครงการ เช่น เงิน 1 ล้านบาท ผู้สมัครขอกู้ สถานที่ วัสดุคิบบ กำลังทำงาน ฯลฯ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินงาน ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินงานช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน เช่น การคัดเลือกผู้กู้ การรับชำระหนี้ การทำบัญชี การทำกิจการที่ถูกวิธี การหาตลาดที่ดี ฯลฯ

4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ เช่น กองทุนสะสม ชื่อเสียงของชุมชนรายได้เป็นเงิน ฯลฯ

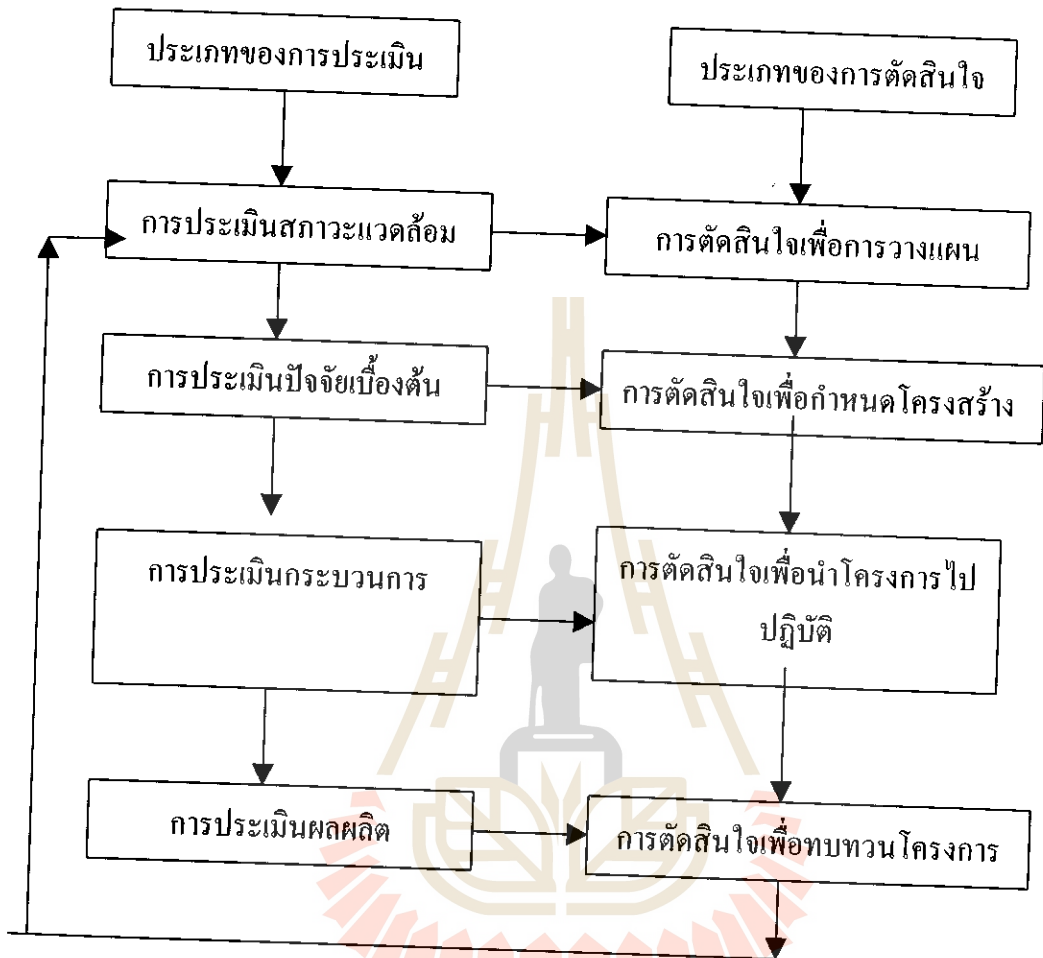
นอกจากนี้ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน ดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planing Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน

2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้น ที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงาน และขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ

3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementing Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ ล้มเหลว หรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป และสตีฟเฟิลบีมได้นำเสนอแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจและประเภทของการประเมินกับการตัดสินใจ ดังแผนภูมิที่ 2.2

แผนภูมิที่ 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการประเมินและการตัดสินใจของสตัฟเฟิลบีม

8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการที่มุ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติกองทุนแล้วเสร็จเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการจัดสรรทุนการศึกษาแก่นักศึกษาให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่กำหนดการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหาร การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินผล

โครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด รวมถึงการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและการพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ นำความรู้ความสามารถในการวางแผนการจัดการโครงการและประยุกต์ความรู้สู่ท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม และอย่างมีประสิทธิภาพสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง อีกทั้งโครงการเพิ่มประสิทธิภาพของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองยังสามารถช่วยสร้างโอกาสสำหรับบัณฑิตที่ว่างงานจำนวน 74,881 คน มีงานทำ พร้อมทั้งช่วยในการยกระดับการศึกษาของบัณฑิตให้มีทักษะในการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นด้วย และเพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสามารถพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ เป็นการศึกษารายการนี้ เฉพาะชุมชนบ้านหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีวิธีดำเนินการประเมินดังนี้

1. รูปแบบการประเมิน

รูปแบบที่ประยุกต์ใช้ในการประเมินครั้งนี้ คือ ซิฟฟ์โมเดล ตามกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย การประเมิน 4 องค์ประกอบ ทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล (ผู้กู้) ดังนี้

1.1 การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)

1.2 การประเมินปัจจัย (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าของกระบวนการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)

1.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)

1.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการบริหารจัดการกองทุนทั้งระดับหมู่บ้าน และรายบุคคล (ผู้กู้)

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย หรือผู้ให้ข้อมูลสำหรับการประเมินได้แก่ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีสถานภาพและบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ รวมทั้งข้าราชการ เจ้าหน้าที่ราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

2.1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	15	คน
2.2 สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	241	คน
2.2.1 สมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้กู้	จำนวน	53	คน
2.2.2 สมาชิกทั่วไป	จำนวน	140	คน
2.3 ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	18	คน
2.4 ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ผู้นำกลุ่มอาชีพ	จำนวน	4	คน
2.5 ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	จำนวน	11	คน

3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมิน

วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

การสังเกตและบันทึก

การสังเกตและบันทึกเกี่ยวกับสภาพทั่วไปด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านตลอดจนการสังเกตและบันทึกขณะร่วมกิจกรรมทั้งแบบร่วมและไม่มีส่วนร่วม

การสัมภาษณ์

ในการสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตัวแทนกลุ่มตลอดจนรายบุคคลหมู่บ้าน โดยใช้แบบรายงานต่าง ๆ (บร.)

การจัดประชุมเวทีประชาคม

1) การศึกษาเจาะลึกรายกรณี จากสมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินกู้จำนวน 5 ราย ที่มีวัตถุประสงค์การกู้แตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบรายงานต่าง ๆ (บร.) และแบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการสังเกตและการสัมภาษณ์ มีดังนี้

แบบรายงาน บร. 1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)

แบบรายงาน บร. 2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)

2) แบบรายงาน บร. 3 (แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

3) แบบรายงาน บร. 4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)

4) แบบรายงาน บร. 5 (แบบรายงานผล การจัดเวทีกลุ่มกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

5) แบบรายงาน บร. 6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

6) แบบรายงาน บร. 7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์ เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็ง)

7) แบบรายงาน บร. 8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)

8) แบบรายงาน บร. 9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)

10) แบบรายงาน บร. 10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนเมือง)

11) แบบรายงาน บร. 11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี)

12) แบบรายงาน บร. 12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน)

13) แบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในลักษณะอื่น ๆ (ถ้ามีโปรดระบุชื่อแบบเก็บข้อมูล)

4. ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลตามรูปแบบการประเมิน

จากกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 1 เมื่อนำมากำหนดเป็นตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีเก็บข้อมูลของการประเมินทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบท ปัจจัย กระบวนการและผลผลิต ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้ถูก) ดังนี้

4.1 การประเมินบริบท มีรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
C1 - ประวัติ ความเป็นมา หมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> ที่มาของชื่อหมู่บ้าน / ชุมชน คนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งหมู่บ้านอพยพมาจากที่ไหน และเหตุใดจึงอพยพมา สภาพเดิมทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน มีสภาพอย่างไร อาชีพเดิม (อาชีพหลัก / รอง) คืออะไร อาชีพเดิมที่เลิกทำแล้ว คืออะไร เพราะอะไรจึงเลิกทำ อาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภคมีประมาณ พ.ศ.ใด (ถนน , ไฟฟ้า , ประปา) 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน ผู้นำกลุ่มอาชีพ ข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้ว 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C2 - สภาพ ภูมิศาสตร์ ของหมู่บ้าน	1. ลักษณะที่ตั้งหมู่บ้าน 2. อาณาเขตติดต่อกับ หมู่บ้านอื่น 3. แผนที่หมู่บ้าน	1. ข้อมูลจากเอกสาร 2. หมู่บ้าน 3. ผู้นำชุมชน	1. ศึกษาจากเอกสาร 2. สังเกต 3. สัมภาษณ์
C3 - สภาพเศรษฐกิจ และสังคมของ หมู่บ้าน	1. อาชีพหลักและอาชีพรอง ของชาวบ้าน 2. จำนวนพื้นที่ทำ การเกษตร 3. จำนวนที่ดินทำกิน โดยเฉลี่ย 4. จำนวนและประเภท ร้านค้าในหมู่บ้าน 5. จำนวนโรงสีในหมู่บ้าน 6. โรงงานอุตสาหกรรม ในหมู่บ้าน 7. โรงเรียนในหมู่บ้าน (จำนวนครู / นักเรียน) 8. โรคที่เจ็บป่วย 9. สถานที่รักษาเมื่อเจ็บป่วย	1. ผู้นำชุมชน 2. สถานีอนามัยตำบล 3. โรงเรียน 4. เกษตรตำบล 5. หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.1 2. สังเกต
C4 - วัฒนธรรม ประเพณี	1. จำนวนวัด / โบสถ์ / มัสยิด 2. จำนวนพระ / เณร / บาทหลวง 3. ภาษาพื้นบ้าน 4. ประเพณีที่สำคัญ 5. ความเชื่อด้านต่าง ๆ (ศาลปู่ตาฯ)	1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้อาวุโส 3. ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร. 1 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สังเกต

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C5 - โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากร	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนและสภาพของโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน , ไฟฟ้า , ประปา , โทรศัพท์ , หอกระจายข่าว , ศาลาประชาคม , ไปรษณีย์ ฯลฯ 2. จำนวนและสภาพทรัพยากร เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำแร่ ฯลฯ ที่เป็นสาธารณประโยชน์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำชุมชน 2. หมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. สังเกต
C6 - ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่ม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเภทผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ 2. กลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน (จำนวน สมาชิก , ทุนของกลุ่ม , กิจกรรมกลุ่ม , ปีก่อตั้ง) 3. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ (ชื่อ , อายุ , ความเชี่ยวชาญ) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.1 2. สังเกต
C7 - โครงการพัฒนาที่ผ่านมา	<ol style="list-style-type: none"> 1. โครงการของภาครัฐ 2. โครงการของภาคเอกชน 3. โครงการที่ชาวบ้านทำขึ้นเอง (ชื่อโครงการ / กิจกรรมของโครงการ) (ย้อนหลัง 5 ปี) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำชุมชน 2. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 3. ข้อมูลที่บันทึกไว้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สังเกต

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C8 - ความเข้มแข็ง ของชุมชน	1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำความดี 5. โอกาสในการหาความรู้ เพิ่มเติม 6. อาชีพที่เลี้ยงครอบครัว ได้ 7. ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ปรองดอง 8. การรวมกลุ่ม 9. การประชุม / เสวนา สม่ำเสมอ 10. การช่วยเหลือ ผู้ด้อยโอกาส 11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม 12.การจัดทำแผนงาน แก้ปัญหาชุมชน	1. ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.2 ครั้งที่ 1 (มาจากข้อมูลดิบ สัมภาษณ์ 30 คราวเรือน)
ระดับรายบุคคล			
C9 - อาชีพเดิม	1. อาชีพหลัก / รอง 2. ผลการประกอบอาชีพ เดิม (เพียงพอต่อการ เลี้ยงครอบครัวหรือไม่) 3. ปัญหาอุปสรรคในการ ประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.1 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C10 - สมาชิก ในครอบครัว	1. สมาชิกในครอบครัว และรายละเอียด เช่น จำนวน , อายุ , สถาน ภาพสมรส , ระดับการ ศึกษา , ความสัมพันธ์ กับหัวหน้าครอบครัว การมีงานทำ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.1 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C11 - สภาพการ อยู่อาศัย	1. มีบ้านเป็นของตนเอง หรือไม่ ถ้าไม่มีพักอาศัย อย่างไร	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต
C12 - รายได้ของ ครอบครัว	1. รายได้ของครอบครัว ต่อเดือน 2. ความเพียงพอของ รายได้ต่อรายจ่าย	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C13 - หนี้สินของ ครอบครัว ก่อนกู้เงิน เพิ่มเติม กองทุน	1. จำนวนหนี้สินที่มีอยู่ ก่อนกู้เงินกองทุน 2. สาเหตุของการมีหนี้สิน 3. แหล่งเงินกู้	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่ม

4.2 การประเมินปัจจัย มีรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
11 - นโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ	1. รายละเอียดของระเบียบ สำนักนายกฯ 2. รายละเอียดของระเบียบ กองทุนฯ	1. ระเบียบสำนักนายกฯ 2. ระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง แห่งชาติ	1. ศึกษาจากเอกสาร
12 - การประชา สัมพันธ์	1. ช่วงเวลาที่มีการ ประชาสัมพันธ์ 2. ประเภทสื่อในการ ประชาสัมพันธ์ 3. ความทั่วถึงในการ ประชาสัมพันธ์ 4. เนื้อหาในการ ประชาสัมพันธ์	1. ผู้นำชุมชน 2. ชาวบ้าน 3. ส่วนราชการที่ เกี่ยวข้อง 4. ที่ทำการกองทุน หมู่บ้าน 5. เอกสารประชา สัมพันธ์	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร
13 - คณะ อนุกรรมการ ระดับอำเภอ ที่เกี่ยวข้อง	1. จำนวนคณะอนุกรรมการ 2. องค์ประกอบ คณะอนุกรรมการ 3. สัดส่วนกรรมการ ภาคประชาชน 4. การปฏิบัติหน้าที่	1. พัฒนาชุมชน 2. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
14 - คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. จำนวน 2. คุณสมบัติ 3. วิธีการได้มา 4. การพ้นจากตำแหน่ง 5. ระยะเวลาในการดำรง ตำแหน่ง	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
15 - การเตรียมความพร้อม การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะกรรมการหมู่บ้านและชาวบ้าน	1. วิธีการในการเตรียมความพร้อม 2. เนื้อหาในการเตรียมความพร้อม 3. จำนวนครั้งในการเตรียมความพร้อม 4. หน่วยงาน / องค์กรที่ทำหน้าที่ในการเตรียมความพร้อม	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ส่วนราชการ 3. ชาวบ้าน 4. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ชาวบ้านตามแบบ บร.3 บร.9 (จากข้อมูลดิบ 30 ครั้วเรือน) 2. สัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
16 - เงินกองทุน 1 ล้านบาท	1. วันที่ได้รับอนุมัติ 2. การเก็บรักษาเงิน	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์
17 - เงินทุนสะสมอื่น ๆ	1. ประเภท / จำนวน / ที่มา และการเก็บรักษาเงินทุนสะสมอื่น ๆ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
18 - บัณฑิตกองทุน	1. ประวัติส่วนตัว ชื่อ , วุฒิ การศึกษา , อายุ , เพศ , ภูมิลำเนา , สถานภาพ สมรส , ความสามารถพิเศษ (ถ้ามี) 2. บทบาทหน้าที่	1. บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน 2. คู่มือนักศึกษา	1. ศึกษาตนเอง 2. ศึกษาจากเอกสาร
ระดับรายบุคคล			
19 - จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11
110 - จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้	1. จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้ 2. ที่มาของเงินทุน	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่ม

เต็ม

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
I11 - วัดฤประสงค์ การกู้เงินตาม โครงการ	1. วัดฤประสงค์การกู้เงิน ตามโครงการ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11
I12 - สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และวัตถุดิบใน การประกอบ อาชีพ	1. สถานที่ในการประกอบ อาชีพ 2. วัสดุอุปกรณ์ในการ ประกอบอาชีพ 3. วัตถุดิบในการประกอบ อาชีพ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์
I13 - ความรู้ และทักษะ ในการประกอบ อาชีพ	1. ความรู้และทักษะที่มีอยู่	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
I14 - จำนวน แรงงาน	1. จำนวนแรงงานที่ใช้ ในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบบร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

4.3 การประเมินกระบวนการ มีรายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
P1 - การจัดทำ ระเบียบ กองทุน หมู่บ้าน	1. กระบวนการในการ จัดทำระเบียบกองทุน หมู่บ้าน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3. ปัญหาอุปสรรคในการ จัดทำ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุน หมู่บ้าน 3. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม จากคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน และชาวบ้าน
P2 - การจัดทำ เอกสารขอขึ้น ทะเบียน	1. กระบวนการในการจัด เอกสารขอขึ้นทะเบียน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3. ปัญหาอุปสรรคในการ จัดทำ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. การสัมภาษณ์
P3 - ระบบบัญชี กองทุน	1. จำนวนบัญชีที่จัดทำ (จำนวนเล่ม) 2. ชื่อบัญชี เช่น บัญชี ลูกหนี้, บัญชีเงินสัจจะ 3. ความเป็นปัจจุบัน 4. ผู้จัดทำ 5. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีกองทุน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
P4 - กิจกรรม เกี่ยวกับ สมาชิกกองทุน หมู่บ้าน			
P5 - การรับสมัคร	1. ช่วงเวลาในการรับสมัคร และเหตุผล	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	2. ค่าธรรมเนียมการสมัครและเหตุผล	2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	2. สัมภาษณ์จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
	3. ขั้นตอนการรับสมัครและเหตุผล		3. ศึกษาจากเอกสาร
	4. คุณสมบัติผู้สมัครและเหตุผล		
	5. ปัญหาอุปสรรค		
P6 - การหมดสมาชิกภาพ	1. การหมดสมาชิกภาพและเหตุผล	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร
P7- ประเภทสมาชิก	1. การกำหนดประเภทสมาชิกและเหตุผล		
P8 - การทำทะเบียนสมาชิก	1. ความเป็นปัจจุบันในการจัดทำ 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. เอกสารด้านทะเบียนสมาชิก	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
P9 - กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน			
P10 -ขั้นตอนการขอกู้	1. ขั้นตอนในการขอกู้ 2. เอกสารประกอบการขอกู้ 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
		3. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	
		4. เอกสารโครงการ การขอกู้	
PC5 - การคัดเลือก ผู้กู้	1. หลักเกณฑ์ในการ คัดเลือกและเหตุผล 2. วิธีการคัดเลือกและ 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการ กองทุน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC5- การโอนเงิน ให้ผู้กู้	1. ขั้นตอนในการโอนเงิน 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ เงินกู้ 3. หลักฐานการโอนเงิน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC5 - การรับ ชำระหนี้	1. ขั้นตอนในการรับ ชำระหนี้ 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ส่งเงินคืน 3. เอกสารในการส่งเงิน คืน	1. สัมภาษณ์
PC6 - การส่งเสริม การใช้เงินกู้			
PC6 -การแนะนำ วิธีทำธุรกิจ	1. ผู้แนะนำ 2. ประเด็นในการ แนะนำ 3. วิธีการแนะนำ 4. จำนวนครั้งในการ แนะนำ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC6 - การช่วยหาตลาด	1. ผู้ที่ช่วยหาตลาด 2. วิธีการในการส่งเสริมการตลาด 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC7 - การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้	1. ผู้ที่ทำการตรวจสอบ 2. วิธีการตรวจสอบ 3. จำนวนครั้งในการตรวจสอบ 4. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC8 - การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน	1. ประเภทรายงานที่จัดทำ 2. ประเภทผลงานที่มีการเผยแพร่ 3. วิธีการเผยแพร่ผลการดำเนินงาน 4. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน 3. เอกสารการจัดทำรายงาน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร
PC9 - การจัดสรรผลประโยชน์	1. สัดส่วนในการจัดสรรและเหตุผล	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC10 - การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยบัณฑิตกองทุน	1. ประเภทเครือข่าย 2. กลุ่มคนที่เข้ามาร่วมเครือข่าย 3. วิธีการสร้างเครือข่าย 4. ความพึงพอใจของผู้ที่เข้าร่วมเครือข่าย 5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการสร้างเครือข่าย 6. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัณฑิตกองทุน 3. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตแบบมีส่วนร่วม

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับรายบุคคล			
PC11 - การใช้จ่ายเงินกู้	1. รายละเอียดของการใช้จ่าย	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC12 - การหาความรู้เพิ่มเติม	1. วิธีการหาความรู้เพิ่มเติม	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สังเกตจากการเสวนาตามแบบ บร.6
PC13 - การหาตลาด	1. วิธีการหาตลาด 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำในการหาตลาด	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

4.4 การประเมินผลผลิต มีรายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
PD1 - จำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนสมาชิกเดิม (ณ วันเริ่มตั้งกองทุน) 2. จำนวนสมาชิกที่มีการเพิ่มขึ้น / ลดลง (31 ก.ค. 45) 3. เหตุที่สมาชิกเพิ่มขึ้น / ลดลง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ทะเบียนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
PD2 - จำนวนผู้ได้เงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนครั้งที่มีการอนุมัติให้กู้ 2. จำนวนผู้ยื่นกู้และผู้ให้กู้แต่ละครั้ง 3. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้ต่อจำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด (31 ก.ค. 45) 4. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้ จำแนกตาม บร.4 ข้อ 5 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคຸມລູກນີ້ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD3 - ยอดเงินที่ให้กู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ยอดเงินที่มีผู้มาขอกู้และยอดเงินที่ได้รับอนุมัติแต่ละครั้ง 2. ยอดเงินที่ได้อนุมัติให้กู้ทั้งหมด (31 ก.ค. 45) 3. ยอดเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ จำแนกตาม บร.4 ข้อ 5 นับถึง 31 ก.ค. 45 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคຸມລູກນີ້ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD4 - จำนวนผู้ชำระคืนตามกำหนด	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนผู้กู้ที่ชำระคืนตามกำหนด (31 ก. ค. 45) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคຸມລູກນີ້ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	2. จำนวนผู้กู้ที่ไม่ชำระคืนตามกำหนด และเหตุผล		3. ศึกษาจากเอกสาร
	3. การแก้ไขปัญหาเมื่อผู้กู้ไม่ชำระคืนตามกำหนด		
PD5 - ยอดเงินที่มี การชำระคืน	1. ยอดเงินผู้กู้ที่มาชำระคืนนับถึงจำแนกเป็น เงินต้น , เอกสาร ดอกเบี้ย , ค่าปรับ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 4 2. ศึกษาจาก
PD6 - กองทุนสะสม	1. ยอดเงินกองทุนสะสมแยกประเภทตาม 17 2. การใช้ประโยชน์จากกองทุนสะสม	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีเงินฝาก กองทุนสะสม	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD7 - การใช้เงินตามวัตถุประสงค์ ประสงค์	1. จำนวนผู้กู้ที่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์โครงการ 2. จำนวนผู้กู้ที่ใช้เงินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์โครงการ 3. เหตุผลที่ไม่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์โครงการ	1. ผู้ตรวจสอบตาม PC7	1. สัมภาษณ์ผู้ตรวจสอบ
PD8 - ทักษะคติของ ชุมชนต่อ กองทุน	1. ทักษะคติต่อกรรมการ กองทุนหมู่บ้านในเชิงบวก / ลบ 2. ทักษะคติต่อกองทุน 1 ล้านบาท ในเชิงบวก / ลบ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.9 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD9 - เกิดเครือข่ายองค์กรเรียนรู้ (หลังจากทำ PC10)	1. ประเภทเครือข่ายที่เกิดขึ้น 2. กิจกรรมของเครือข่ายที่เกิดขึ้น 3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดองค์กรเครือข่าย	1. บัณฑิตกองทุน	1. รายงานการปฏิบัติงานของบัณฑิตกองทุน (ตัวเอง)
PD10 - การเรียนรู้เพื่อพึ่งพาตนเอง	1. ประสบการณ์ / การเรียนรู้จากการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน 2. ประสบการณ์ / การเรียนรู้จากการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร 10
PD11 - ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน	1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำความดี 5. โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม 6. จำนวนครอบครัวที่มีอาชีพเลี้ยงตัวได้ 7. ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ปรองดอง 8. การรวมกลุ่ม 9. การประชุม / เสวนาสม่ำเสมอ 10. การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส 11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม	1. สมาชิกและชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.2และบร.7 (จากข้อมูลดิบ 30 ครัวเรือน) 2. สังเกต

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	12. การจัดทำแผนงาน แก้ปัญหาชุมชน		
	13. ตัวชี้วัดความเข้มแข็ง ของชุมชนตามทัศนะ ของชาวบ้าน		
ระดับรายบุคคล			
PD12 – ผลที่ได้ตาม วัตถุประสงค์ ของการกู้			
PD12.1- ผลโดยตรง	1. ผลการใช้เงินตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต
PD12.2- ผลโดยอ้อม	1. ประสพการณ์ 2. การยอมรับจากชุมชน	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตตาม แบบ บร. 10

5. ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองหนองโสน ครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์การประเมินไว้ 4 ประการ ตามที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 1 และดำเนินการประเมินโดยใช้รูปแบบชีพท์ ซึ่งมีตัวชี้วัด แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลดังรายละเอียดในหัว ข้อที่ 3 ข้างต้น เพื่อแสดงให้เห็นว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน สามารถนำมาใช้ในการตอบประเด็นต่าง ๆ ของวัตถุประสงค์ของการประเมิน ผู้ทำสารนิพนธ์จึงแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมินดังตารางที่ 5 ต่อไป

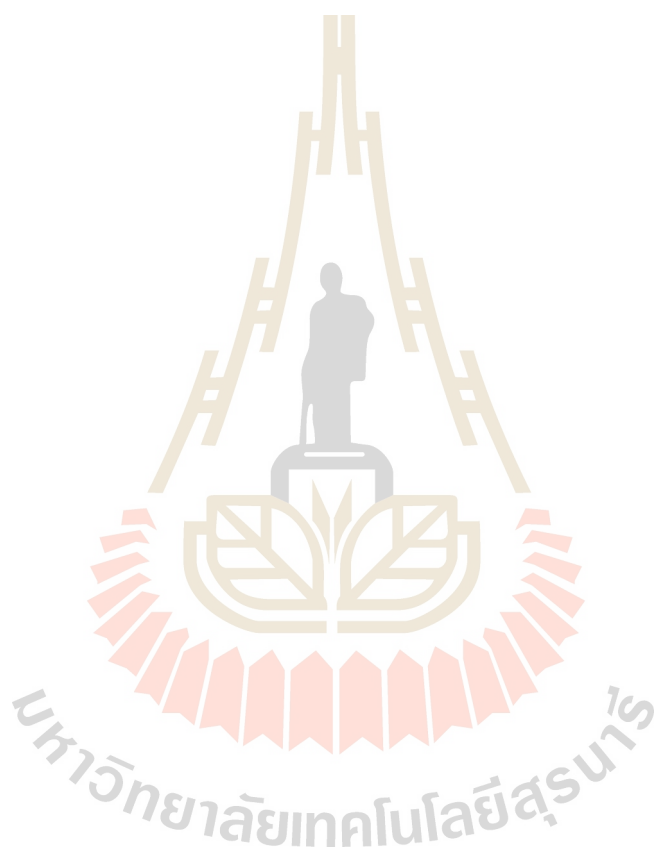
ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน

วัตถุประสงค์ในการประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน			
	C	I	P	P
1. เพื่อศึกษาว่ากระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนบ้านหนองโสนบรรลุเป้าหมายต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด				
1.1 การมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก		I6 I7 I9	PC5 PC9	PD1-PD7
1.2 ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน		I4	PD1-PD9	
1.3 การมีกระบวนการพึ่งตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเองการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง			PC1-PC14	PD9 PD10
1.4 เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน		I2 I5 I9	PC10 PC11	PD2-PD6 P D 8 - PD10
1.5 ประชาชนมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม			PC10	P D 8 - PD12
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายตามข้อ 1	C 1 C8	I1-I4 I8-I15	PC1-PC10 P C 1 1 - PC14	PD8
3. เพื่อศึกษาว่ามีการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ใดบ้าง และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายในระหว่างหมู่บ้าน / ตำบล		I3 I8	PC10	PD9
4. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนและที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	C8			PD11

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

6.2 การวิเคราะห์โดยไม่ใช้สถิติ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร และข้อมูลที่มีการบันทึกไว้

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

ผลการติดตามการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จะได้นำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินบริบทชุมชน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาธุรกิจชุมชนหรือผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านที่น่าสนใจ

ตอนที่ 4 สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ 4 ประการ อันได้แก่

1. เพื่อทราบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติบรรลุเป้าหมาย 5 ข้อเพียงใด

2. เพื่อทราบว่า มีปัจจัยด้านบวกและด้านลบอะไรบ้างที่สนับสนุนหรือขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุน

3. เพื่อทราบว่า ได้เกิดองค์การเครือข่ายของการเรียนรู้หรือไม่จากกระบวนการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้

4. เพื่อทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

โดยที่จะใช้หลักการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Evaluation) เป็นสำคัญ ดังนั้นสำหรับตัวชี้วัดหรือตัวแปรที่ผู้ประเมินไม่สามารถตั้งเกณฑ์การตัดสินค่า “ดี-เลว” ก็จะนำเสนอข้อมูลสภาพจริงเท่านั้น ส่วนตัวชี้วัดใดที่สามารถตั้งเกณฑ์ตัดสินค่าได้ ก็จะแสดงเกณฑ์นั้นอย่างชัดเจน ควบคู่ไปกับการเสนอข้อมูล และเสนอผลการตัดสินค่า

ตอนที่ 1 ผลการประเมินบริบทชุมชน

การประเมินบริบทชุมชนในสารนิพนธ์ฉบับนี้ จะได้นำเสนอ 2 ระดับ คือ บริบทระดับประเทศ และบริบทระดับท้องถิ่น

1.1 บริบทระดับประเทศ จากการที่ได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริบทระดับประเทศสรุปได้ว่า บริบทระดับประเทศที่สำคัญ มีดังนี้ คือ

1.1.1 ความยากจนของประเทศ พบว่า คนในชนบทมีอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ มีฐานะทางเศรษฐกิจยากจน ประชากรวัยแรงงานเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม ละทิ้งภาคการเกษตร ทำให้สังคมชนบทอ่อนแอ มีปัญหาอาชญากรรม ประชากรวัยทำงานและเยาวชนของชาติติดยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น การว่างงานของบัณฑิตจบใหม่ มีโสเภณีเด็กเกิดขึ้นในสังคมไทย การขายบริการทางเพศที่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง เกิดความเครียดในประชากรทุกระดับชั้น ประเทศชาติต้องรับภาระหนี้ต่างประเทศจำนวนมากมายมหาศาล อันส่งผลมาจากธุรกิจภาค

อสังหาริมทรัพย์ และระบบเศรษฐกิจแบบฟองสบู่ที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ขาดปัจจัยรองรับที่มั่นคง เป็นผลให้ประเทศชาติประสบภาวะความยากจนในปัจจุบัน

1.1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) พบว่ารัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจนในการให้การสนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยกระทรวงอุตสาหกรรมมีแผนรองรับในระยะสั้นและระยะยาว กล่าวคือ

- 1) ให้การสนับสนุนการพัฒนาด้านสินเชื่อแก่อุตสาหกรรมในครอบครัว, หัตถกรรม, อุตสาหกรรมในชุมชนและชนบท
- 2) เร่งรัดให้บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม ปลดysinเชื่อเพื่อส่งเสริมสภาพคล่องแก่กิจการ SMEs
- 3) ผลักดันร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- 4) จัดทำแผนแม่บทส่งเสริมพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควบคู่กันไปเพื่อให้เป็นกรอบพัฒนา SMEs

5) เร่งดำเนินแผนงาน โดยการส่งเสริม SMEs ด้านการผลิต ตามแผนปฏิบัติการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมและมีการกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการรายใหม่หรือผู้ประกอบการอิสระให้สร้างธุรกิจได้ ต่อสู้ยืนหยัดอยู่ในโลกธุรกิจอุตสาหกรรมต่อไปได้อย่างมั่นคง อีกทั้งมีการนำผู้จบการศึกษาใหม่และผู้ที่ถูกให้ออกจากงาน ให้ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในธุรกิจ SMEs โดยการพัฒนาาระบบและให้การฝึกอบรมวิธีการบริหารจัดการเชิงระบบ ผ่านทางสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงได้เห็นภาพของความตื่นตัวในกระแสรองทุนของธุรกิจ SMEs เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน

1.1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ พบว่า การที่ทรัพยากรภายในประเทศไม่เพียงพอับความต้องการใช้ภายในประเทศ และการที่ประเทศสูญเสียความสามารถในการส่งออกสินค้าด้วยปัจจัยหลายประการ อีกทั้งค่านิยมและวัฒนธรรมของประชากรภายในประเทศเปลี่ยนแปลงไป รับวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาโดยไม่ปรับให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของประเทศ ทำให้ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

1.1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน พบว่า มีการใช้สารเคมีทั้งในภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม เพื่อนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตต่าง ๆ ในแต่ละปีมีสารเคมีตกค้างปริมาณมาก ทั้งจากการเกษตรและจากกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรมที่ถูกปล่อยเข้าสู่สิ่งแวดล้อม ส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำธรรมชาติและสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ที่อยู่อาศัยและดำรงชีพในแหล่งน้ำเหล่านั้น และสุดท้ายก็ก่อให้เกิดอันตรายต่อมนุษย์ นอกจากมลพิษทางน้ำมีมลพิษทางอากาศอยู่ในลักษณะของควันและฝุ่นชนิดต่าง ๆ และมลพิษจากกากของเสียประเภทต่าง ๆ ของโรงงานอุตสาหกรรม ที่ระบบการจัดการยังไม่ได้มาตรฐาน ขาดการติดตามและตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ อีกทั้งการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติในประเทศ

1.1.5 ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน พบว่า ภาวะความยากจนของสังคมชนบทที่รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว มาตรฐานการครองชีพที่แตกต่างกันมากระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบท และการพัฒนาประเทศที่มุ่งส่งเสริมอุตสาหกรรมของภาคธุรกิจเอกชน โดยการอาศัยฐานทรัพยากรและแรงงานจากชนบทเป็นการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมท้องถิ่น จากการหาอยู่หากินเพื่อยังชีพไปสู่การผลิตเพื่อการค้า มีกลไกของตลาดเป็นตัวควบคุม อันนำไปสู่การทำลายทรัพยากรของท้องถิ่นและการล้มเหลวของเกษตรกร ดังเห็นได้จากภาระหนี้สินที่เพิ่มมากขึ้น และการที่นายทุนเข้าไปกว้านซื้อที่ดินจากชนบททำให้เกษตรกรส่วนหนึ่งไร้ที่ทำกิน ประสบปัญหาเดือดร้อนและยากจนอย่างรุนแรง ช่องว่างรายได้ของแต่ละครอบครัวสูงขึ้น ปัญหาราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ ปัญหาการอพยพวัยแรงงานของสังคมชนบทเข้าสู่สังคมเมืองในภาคอุตสาหกรรม ปัญหาการว่างงาน ซึ่งนับเป็นความเดือดร้อนของประชาชนในประเทศที่ยากจะแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงในระยะเวลาอันสั้น

1.1.6 บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท บางคนเรียกว่าความล่มสลายของท้องถิ่นชนบท พบว่า เดิมสังคมในชนบทมีครอบครัวที่อบอุ่น มีความเข้มแข็ง ปัจจุบันครอบครัวล่มสลาย เกิดจากการย้ายถิ่นออกจากชนบทของประชากรวัยแรงงานเพื่อหางานทำในเมือง ทั้งเด็กและผู้สูงอายุไว้ในชนบท รวมทั้งค่านิยมของคนไทยในปัจจุบันให้ความสำคัญกับวัตถุสิ่งของมากกว่าจิตใจ วิถีชีวิตจึงมีแต่การแก่งแย่งแข่งขันเพื่อสร้างฐานอำนาจทางเศรษฐกิจของตนเอง ความเอือมอาทร เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของคนไทยในอดีตได้เลือนหายไปจากสังคมไทยในชนบท ทำให้เกิดความอ่อนแอ นอกจากนี้ความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างสังคมชนบทกับสังคมเมืองค่อนข้างสูง

1.1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ พบว่า ในปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้สังคมไทยรับเอาวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศเข้ามาแทนที่เอกลักษณ์และคุณค่าทางวัฒนธรรมอันดั้งเดิมของไทยได้อย่างรวดเร็วมีค่านิยมที่ต้องใช้สินค้าจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น จึงนำมาซึ่งปัญหาสังคมและความเสื่อมทางศีลธรรมอันดั้งเดิมของสังคมไทยเป็นอย่างยิ่ง แต่อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวหน้าในยุคโลกาภิวัตน์ได้เปิดโอกาสการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของประชากรไทยให้เพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้ มีอำนาจในการต่อรองและตรวจสอบมากขึ้น

1.1.8 ระบบการศึกษาของประเทศ พบว่า กำลังมีการปฏิรูปให้เจริญก้าวหน้าขึ้น สู่วิถีความเป็นเลิศในทางการศึกษา ซึ่งเป็นการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ คือ การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา หลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน และการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษา อีกทั้งการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยมาใช้อย่างเหมาะสม ทำให้คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติ ซึ่งมีการคาดหวังจากการปฏิรูปการศึกษาว่า ในอนาคตนักเรียน นักศึกษา เป็นคนที่มีคุณลักษณะเก่ง ดี และมีความสุข เต็มใจเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศและของโลก

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น จากการที่ได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริบทระดับท้องถิ่น : กรณีศึกษา กองทุนหมู่บ้านชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สรุปได้ว่า บริบทระดับท้องถิ่นของหมู่บ้านที่ผู้ทำสารนิพนธ์ได้เข้าไปศึกษา มีสาระสำคัญดังนี้

1.2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน/ชุมชน เดิมที่ชื่อของชุมชนบ้านหนองโสน เป็นอย่างไรแน่ชัด แต่จากคำบอกเล่าของคนที่อาศัยอยู่เก่าแก่ชุมชน นี้ได้มีสระน้ำใหญ่กลางหมู่บ้าน และมีต้นโสนเกิดขึ้นอยู่มากมายในสระน้ำเพราะเหตุนี้เองชาวบ้าน เลยพากันเรียกว่า “บ้านหนองโสน” และได้ขึ้นแต่ตำบลโพธิ์กลาง ต่อมาปี พ.ศ. 2526 เทศบาลได้ขยายเขตปกครองชุมชนหนองโสน จึงได้จัดตั้งแต่ “ชุมชนบ้านหนองโสน” และจัดตั้งเป็นองค์กรเรียกว่า “คณะกรรมการชุมชนบ้านหนองโสน” (เริ่มก่อตั้งปี พ.ศ 2526 เมื่อ 18 ปีมาแล้ว)

1.2.2 สภาพปัจจุบันของหมู่บ้าน การตั้งถิ่นฐานก็อาศัยอยู่กันเป็นกลุ่มก้อนโดยมีผู้นำชุมชนดูแล จัดระเบียบต่างๆ โดยขึ้นตรงเทศบาลเมืองนครราชสีมา

การขยายตัวของประชากร มีการขยายตัวเพิ่มสูงมากโดยเฉพาะ มีคนจากต่างถิ่นเข้ามาอาศัยอยู่ เพราะชุมชนนี้เป็นชุมชนที่ไม่แออัดมาก อากาศก็ดีมีสระน้ำที่ได้รับการปรับปรุงขึ้นใหม่เป็นที่พักผ่อนได้อย่างดีเยี่ยม

การขยายตัวของชุมชน ก็เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วเพราะเป็นชุมชนเมือง ซึ่งขึ้นอยู่กับเทศบาลได้มีการพัฒนาด้าน ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ เคเบิลทีวี และมีร้านค้าเกิดขึ้นอยู่มากมาย ซึ่งต่างจากอดีต

สภาพปัจจุบันของหมู่บ้านในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพจะได้นำเสนอดังนี้

1.2.2.1 สภาพประชากร

ทำเลที่ตั้งของชุมชนเมืองซึ่งขึ้นอยู่กับเทศบาลโดยที่คณะกรรมการชุมชนเป็นผู้ดูแลชุมชนนี้ อยู่ใน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งชุมชนบ้านหนองโสนมีวัดศาลาเย็น มีโรงเรียนมัธยมศึกษา มีครอบครัว 231 ครอบครัว มีบ้าน 201 หลังคาเรือน มีประชากรทั้งหมดจำนวน 981 คน ชายจำนวน 472 คน หญิงจำนวน 509 คน

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามลักษณะของประชากร

ลักษณะของประชากร	จำนวน (N = 981)	ร้อยละ (100 %)
1. เพศ		
- ชาย	472	48
- หญิง	509	52
2. อายุ		
- 1 วัน - 3 ปีเต็ม	32	3.26
- 3 ปี 1 วัน - 6 ปีเต็ม	38	3.89
- 6 ปี 1 วัน - 12 ปีเต็ม	19	1.94
- 12 ปี 1 วัน - 14 ปีเต็ม	25	2.55
- 15 ปี 1 วัน - 18 ปีเต็ม	132	13.47
- 18 ปี 1 วัน - 50 ปีเต็ม	489	49.85
- 50 ปี 1 วัน - 60 ปีเต็ม	57	5.81
- 60 ปี 1 วันขึ้นไป	112	11.42
3. ระดับการศึกษา		
- ประถมศึกษา	61	29.19
- มัธยมศึกษาตอนต้น	76	36.36
- มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	45	21.53
- ปวส./อนุปริญญา/เทียบเท่า	13	6.22
- ปริญญาตรี	9	4.31
- สูงกว่าปริญญาตรี	5	2.39
- อื่น ๆ		

1.2.2.2 แหล่งน้ำในหมู่บ้าน

แหล่งน้ำที่มีความสำคัญของชุมชน มีสระน้ำและชุมชน เรียกว่าสระหนอง โสนทำการเกษตรปลูกผักและเลี้ยงสัตว์ และใช้อุปโภคบริโภคอีกด้วย แต่ในขณะนี้สระน้ำหนองโสน ดำเนินการปรับปรุงขุดลอกขึ้นใหม่ซึ่งเป็นโครงการพระราชดำริของพระเจ้าอยู่หัว โดยใช้งบประมาณ 3 ล้านบาท ได้ดำเนินการในปี 2542-2543 ได้เสร็จสิ้นไปด้วยดี และขณะนั้น ได้มีทัศนียภาพที่สวยงามเป็นที่พักผ่อนวิ่งออกกำลังกายและวันเสาร์ - อาทิตย์ ทางคณะกรรมการชุมชนได้เปิดเป็นที่พักผ่อนโดยการตกปลาในสระน้ำอีกด้วยโดยค่าบำรุงรักษา 20 บาท ต่อเบ็ดหนึ่งคัน

ตาราง 2 จำนวนแหล่งน้ำและการใช้น้ำจำแนกตามแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำ จำนวน	การใช้น้ำ	
	ตลอดปี	ไม่ตลอดปี
- บ่อน้ำตื้น (บ่อ)	-	-
- บ่อน้ำบาดาล (บ่อ)	-	-
- สระน้ำ 1 (สระ)	✓	-
- คลอง (แห่ง)	-	-
- ห้วย (แห่ง)	-	-
- หนอง (แห่ง)	-	-
- บึง (แห่ง)	-	-
- แม่น้ำ (แห่ง)	-	-
- ฝายกั้นน้ำ (แห่ง)	-	-
- เขื่อนกั้นน้ำ (แห่ง)	-	-
- ทะเล (แห่ง)	-	-
- อื่น ๆ (แห่ง)	-	-

1.2.3 สภาพเศรษฐกิจของหมู่บ้านและชุมชน

เมื่อพิจารณาสภาพเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ พบว่า ประชาชน ส่วนใหญ่มีอาชีพ 256 ครอบครัว และมีที่ดินเป็นของตนเองประมาณ 100 ตารางวา เป็นส่วนใหญ่ รายได้ต่อปีอยู่ระหว่าง 40,000 ถึง 400,000 บาท ต่อครอบครัว ดังรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงสภาพเศรษฐกิจของหมู่บ้านและชุมชน

สภาพเศรษฐกิจ	จำนวน (N =241) ครอบครัว	ร้อยละ (100 %)
การประกอบอาชีพ		
- ทำนา	68	28.22
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	42	17.43
- ทำสวนผลไม้	15	6.22
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	43	17.84
- รับจ้าง	73	30.29
- ประมง	-	-
- การค้าอัญมณี	-	-
จำนวนที่ดินของครอบครัว		
- ไม่มี	5	2.07
- 1 – 5 ไร่	53	21.99
- 6 – 10 ไร่	78	32.37
- 11 – 12 ไร่	64	26.57
- 21 – 50 ไร่	30	12.44
- มากกว่า 50 ไร่	11	4.56
รายได้ต่อครอบครัวต่อปี		
- ต่ำกว่า 5,000 บาท	-	-
- 5,001 – 30,000 บาท	96	39.83
- 30,001 – 50,000 บาท	62	25.73
- 50,001 – 100,000 บาท	48	19.92
- 100,001 – 200,000 บาท	22	9.13
- 200,001 – 300,000 บาท	10	4.15
- มากกว่า 300,000 บาท	3	1.25

1.2.4 ด้านการศึกษาและวัฒนธรรม

เมื่อพิจารณาด้านวัฒนธรรมและการศึกษา พบว่า ในหมู่บ้านมีโรงเรียน/ สถานศึกษา จำนวน 1 แห่ง มีครูทั้งหมด 8 คน และมีศาสนาสถานทั้งหมด 1 แห่ง มีนักบวช (พระ/บาทหลวง/แม่ชี/เณร) รวมทุกศาสนา 9 รูป/คน มีโบราณสถาน โบราณวัตถุ

ตั้งรายละเอียดในตาราง 4 และตาราง 5

ตาราง 4 แสดงแหล่งการศึกษาและศาสนาในหมู่บ้าน

แหล่งการศึกษาและศาสนา	จำนวน (แห่ง)	จำนวนครู/นักบวช	จำนวนนักเรียน
โรงเรียน			
- ประถมศึกษา	1	8	1050
- มัธยมศึกษา	-	-	-
- อาชีวศึกษา	-	-	-
- อุดมศึกษา	-	-	-
ศาสนาสถาน			
- พุทธศาสนา (วัด)	1	9	มีเณร 30 คน
- อิสลาม (มัสยิด)	-	-	-
- คริสต์ (โบสถ์)	-	-	-
- อื่น ๆ ระบุ.....	-	-	-

1.2.5 ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ภูมิปัญญาชาวบ้าน

ในชุมชนแห่งนี้มีประชาชนที่เป็นผู้รู้/ผู้ชำนาญการ/ผู้นำ/บุคคลตัวอย่าง ในด้านต่าง ๆ มากมายหลายสาขา ตั้งรายละเอียดในตาราง 6

1.2.6 วัฒนธรรมและประเพณีที่เด่น ๆ

ในรอบ 1 ปี ในหมู่บ้านและชุมชนมีวัฒนธรรมประเพณีที่เด่น ๆ

ตาราง 5 แสดงประเพณีที่เด่น ๆ ในรอบ 1 ปี ของหมู่บ้าน/ชุมชน

ประเพณีที่เด่น ๆ	ช่วงที่จัดประเพณี (ระบุเดือน)
1. วันขึ้นปีใหม่	เดือนมกราคม
2. วันสงกรานต์	เดือนเมษายน
3. ทอดผ้าป่า	เดือนพฤษภาคม
4. มีการพิจารณาชุมชนในวันแม่	เดือนสิงหาคม
5. จัดงานวันลอยกระทง	เดือนพฤศจิกายน
6. มีการพิจารณาชุมชนในวันพ่อ	เดือนธันวาคม

1.2.7 ลักษณะบางประการด้านเศรษฐกิจและอาชีพในหมู่บ้าน/ชุมชน

ผู้คนที่อาศัยอยู่โดยมากถ้าเป็นคนที่ย้ายอยู่ตั้งแต่นั้นจะมีฐานะการเป็นอยู่ค่อนข้างดี เพราะมีการขยายตามความเจริญที่เกิดขึ้นที่ดินก็มีราคาในพื้นที่ส่วนใหญ่ สอยแบ่งที่ดินขายทำให้มีใช้จ่าย ส่วนการค้าขาย สภาพในปัจจุบันมีร้านค้าเกิดขึ้นมากมาย ทั้งมินิมาร์ก เล็กและก็ใหญ่ ร้านขายอาหาร เสริมสวย เย็บผ้า บ้านเช่า คาราโอเกะ ทำให้ในชุมชนมีเงินไหลสะพัดมากพอสมควร ส่วนเงินนอกระบบก็มีมาปล่อยเงิน ดอกเบี้ย 20 % ต่อเดือน คือผ่อนขายวัน เช่น กู้ 5,000 บาท ก็ต้องผ่อนวันละ 200 บาท ภายใน 30 วัน และยังมีค่าเปิดสมุดบัญชี ค่าจ่ายชำระปรับวันละ 20 บาทอีกด้วย

1.2.8 ลักษณะที่เป็นศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชนในด้านดี

1. การคมนาคมสะดวก เนื่องจากเป็นเส้นทางผ่านไปสู่เขตการค้าชายแดนบ้านฝักกาด
2. เป็นที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลโป่งน้ำร้อน และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
3. ใกล้สถานีนอนามัยตำบลโป่งน้ำร้อน
4. ประชากรในหมู่บ้านมีการรวมกลุ่มเพื่อการออมทรัพย์และสร้างสวัสดิการ (ฉาปนกิจ) ในหมู่บ้าน
5. เหมาะแก่การเกษตรกรรมเพราะใกล้แหล่งน้ำ
6. ประชากรมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ เช่น หมอสมุนไพร การจักสาน

1.2.9 ลักษณะที่แสดงถึงความไม่เข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน

1. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ การว่างงาน และการมีหนี้สินของประชากร
2. ประชากรในหมู่บ้านมีความสามัคคีกันในระดับปานกลาง ขาดการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการพัฒนาและเสียสละให้กับหมู่บ้าน

3. สภาพความเป็นอยู่ทางสังคมกำลังจะเป็นแบบสังคมเมือง
4. ผู้นำส่วนใหญ่ยังขาดภาวะผู้นำ
5. ประชากรไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมเมื่อเข้าประชุม แต่มักจะแสดงความคิดเห็นนอกที่ประชุม

ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนหมู่บ้านชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม มีดังนี้

ตาราง 6 แสดงการปล่อยกู้ของกองทุน 1 ล้านบาทชุมชนหนองโสน

จำนวน (ครั้ง)	จำนวนสมาชิกที่กู้ (ราย)	จำนวนเงินที่กู้ (บาท)
1	53	1,000,000
2	15	280,000
3	11	220,000
4	14	265,000
5	12	230,000

แหล่งที่มา : เอกสารรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานของกองทุนชุมชนหนองโสน (2545)

2.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

2.1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A พบว่า

1) นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติจากการสัมมนาและเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้าน พบว่า ประชากรในหมู่บ้านมีความเข้าใจในนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองพอสมควร โดยเข้าใจว่าเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน เพื่อการพึ่งพาตนเองและสร้างสวัสดิการให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน ซึ่งมีการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านกันเอง และมีหน่วยงานของรัฐเข้ามาให้ความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน

2) เงิน 1 ล้านบาท ที่ได้รับจัดสรรจะพิจารณาจัดสรรให้กับสมาชิกกองทุนที่ขอกู้ยืม โดยในการพิจารณาไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกองทุนที่กำหนดไว้ส่วนใหญ่จะอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว มีความยึดหยุ่นมากเกินไป ขาดความโปร่งใส บางครั้งขาดความยุติธรรม ซึ่งหลักเกณฑ์ในการพิจารณานั้นสมาชิกกองทุนส่วนใหญ่ไม่พอใจแต่ก็ต้องยอมรับ เมื่ออนุมัติ

เงินกู้แล้วก็ขาดการติดตามหรือตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ยืมว่าเป็นไปตามโครงการที่ขอกู้ยืมหรือไม่ อย่างไร

3) คณะกรรมการหมู่บ้านและผู้นำท้องถิ่นมีความเข้าใจในรายละเอียดของนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านพอสมควร โดยสร้างกระบวนการช่วยเหลือสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านร่วมกับกรมการพัฒนาชุมชน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน และหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ อย่างไรก็ดีตามการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านต้องการให้รัฐบาลเข้ามากำกับดูแลการบริหารจัดการเงินกองทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4) หน่วยงานภาครัฐ มีส่วนทำให้กองทุนหมู่บ้านดำเนินการได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น โดยการจัดเตรียมเอกสาร ให้คำปรึกษาแนะนำในการบริหารจัดการ จัดการฝึกอบรมให้ความรู้กับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

2.1.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A พบว่า

1) กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุน พบว่า ผู้ได้รับเงินกู้ยืมเป็นรายบุคคล ไม่มีลักษณะกลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน มีกระบวนการคัดเลือกผู้กู้ไม่แน่ชัด อาศัยการรู้จักเป็นการส่วนตัวระหว่างคณะกรรมการกองทุนกับผู้กู้ ซึ่งจะเป็นเครือข่ายกันในหมู่บ้าน เมื่อได้รับการอนุมัติเงินกู้ยืมแล้ว นำเงินไปดำเนินการได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ระดับหนึ่ง จะมีผู้กู้ส่วนน้อยที่นำเงินไปใช้จ่ายภายในครอบครัวก่อนและใช้ผิดวัตถุประสงค์

2) กระบวนการทำบัญชีของกองทุน พบว่า คณะกรรมการที่รับผิดชอบในการทำบัญชีขาดความรู้ ความเข้าใจในการทำบัญชีของกองทุนให้เป็นปัจจุบัน แม้จะมีการฝึกอบรมมาบ้างแล้วก็ตาม ต้องการให้ภาครัฐเข้าไปช่วยเหลือในการจัดทำและตรวจสอบบัญชีอย่างต่อเนื่อง เพื่อความถูกต้องและสามารถแก้ไขได้ทันเวลา

3) กระบวนการบริหารจัดการกองทุน พบว่า มีความล่าช้าในการอนุมัติเงินกู้ยืมในช่วงแรก ๆ ขาดความเป็นระบบระเบียบด้านเอกสาร มีความยุติและความโปร่งใสในการอนุมัติเงินกู้ยืมค่อนข้างน้อย การประสานงานในคณะกรรมการมีน้อย สมาชิกกองทุนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารจัดการและไม่ให้ความสำคัญในการเข้าประชุม พร้อมทั้งส่งเงินฝากสัจจะ ขาดผู้สมัครใจและอาสาเข้ามาบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

2.1.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) ผลโดยตรง พบว่า จำนวนสมาชิกกองทุนที่กู้ยืมเงินเกินกึ่งหนึ่งของสมาชิกกองทุนทั้งหมด ยอดเงินให้กู้ยืมในแต่ละรายไม่เท่ากัน ขาดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติที่ชัดเจน ทำให้ผู้กู้บางรายไม่พอใจในวงเงินที่กู้ได้ และเงินในกองทุนเหลืออยู่หลายแสนบาท

2) ผลกระทบโดยตรง พบว่า สมาชิกกองทุนที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ยืมนำเงินไปดำเนินการตามความประสงค์ของตน ในการขยายกิจการต่าง ๆ หรือการปรับปรุงบำรุงสวนผลไม้ ทำให้มีเงินสะสมของหมู่บ้านเพิ่มขึ้นจากเงินฝากสัจจะในแต่ละเดือน อีกทั้งดอกผลจาก

เงินกู้ยืม หมู่บ้านมีความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น จะมีผู้กู้บางรายที่ไม่นำเงินไปดำเนินการตามความประสงค์ของตน ไม่ให้ความสำคัญต่อการส่งเงินฝากสัจจะ

3) ผลกระทบโดยอ้อม พบว่า กองทุนหมู่บ้านเริ่มมีการพัฒนาศักยภาพและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุน มีเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างกองทุนหมู่บ้าน มีภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคมระดับหนึ่งที่สามารถพัฒนาให้มีความเข้มแข็งยั่งยืนต่อไปได้

2.2 ผลการประเมินหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินงานกิจการของผู้กู้แต่ละราย

2.2.1 ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วยระบบ B พบว่า

1) ประสิทธิภาพในการดำเนินงานกิจการของผู้กู้ ซึ่งผู้กู้แต่ละรายมีความรู้ความสามารถพร้อมทั้งประสิทธิภาพในการผลิตเป็นอย่างดีอยู่แล้ว แต่จะขาดความรู้ความสามารถในบางเรื่อง การขายผลผลิตให้ได้ราคา และการลดต้นทุนการผลิตที่ได้ผลจริง

2) อาชีพรายได้และหนี้สินของครอบครัวผู้กู้ มีผลต่อการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ยืมของคณะกรรมการกองทุนอย่างมากว่าจะสามารถนำเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยมาชำระคืนกองทุนหมู่บ้านได้หรือไม่ การนำเงินกู้ยืมไปดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของผู้กู้มีความเป็นได้หรือไม่ ความน่าเชื่อถือจากสังคมรอบข้าง

2.2.2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B พบว่า

1) จำนวนเงินที่ได้จากการกู้กองทุน มีความไม่เหมาะสมกับการดำเนินงานหรือการปรับปรุงสวนผลไม่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามความต้องการของผู้กู้ ทำให้ต้องหาแหล่งเงินทุนอื่นที่มีอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่า เพื่อที่จะทำให้การดำเนินงานนั้น ๆ สำเร็จตามวัตถุประสงค์ หรืออาจลดขอบเขตการดำเนินการงานตามโครงการลง เพื่อให้เหมาะสมกับวงเงินที่ได้รับอนุมัติจากกองทุน

2) เทคนิควิธีในการดำเนินงาน มีความสำคัญทำให้การดำเนินงานนั้น ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี กำนานภูมิปัญญาของท้องถิ่นเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อลดต้นทุนในการดำเนินงานนั้นเป็นหนทางหนึ่งในการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวของผู้กู้

2.2.3 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ B พบว่า

1) การทำกิจการอย่างถูกวิธีของผู้กู้แต่ละราย พบว่า มีส่วนทำให้ผลผลิตที่ได้ตรงตามมาตรฐาน ความต้องการของตลาดและผู้บริโภค เป็นการลดต้นทุนในการผลิตได้ส่วนหนึ่ง

2) การหาวัตถุดิบและตลาดที่ดีของผู้กู้แต่ละราย มีความสำคัญมากที่จะทำให้ผู้กู้มีรายได้กลับเข้ามาภายในครอบครัวและสามารถนำเงินมาชำระคืนกองทุนได้

2.2.4 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B พบว่า

1) ผลโดยตรง ครอบครัวของผู้ที่มีรายได้เพิ่มขึ้นความเป็นอยู่ภายในครอบครัวดีขึ้นระดับหนึ่ง ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่มาจากการขายพืชผลทางการเกษตร แต่จะมีผู้กู้บางรายที่รายได้ภายในครอบครัวไม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากการนำเงินกู้ยืมไปดำเนินงานที่ไม่ให้ผลตอบแทนระยะสั้น เช่น การปลูกไม้ผลใหม่ทั้งแปลง การซื้อปัจจัยในการผลิตต่าง ๆ กล่าวคือ เครื่องสูบน้ำ วางท่อน้ำภายในสวน เป็นต้น

2) ผลกระทบโดยตรง ผู้กู้สามารถขยายกิจการหรือการปลูกไม้ผลเพิ่มขึ้นอีกทั้งต้องศึกษาค้นคว้าเทคนิคใหม่ ๆ ที่มีผลดีต่อการดำเนินกิจการหรือการเพิ่มผลผลิตภายในสวนผลไม้ด้วย เพื่อให้ประสบผลสำเร็จตรงตามความประสงค์ของผู้กู้ และเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคมรอบข้างเมื่อมีการดำเนินกิจการใด ๆ สำเร็จ

3) ผลกระทบโดยอ้อม เมื่อผู้กู้ต้องพยายามศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลาก็สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน มีศักยภาพในการแก้ปัญหาที่เกิดในการดำเนินกิจการหรือภายในสวนผลไม้ของตนเองได้ ทำให้ประชากรในหมู่บ้านไม่ต้องอพยพไปหางานทำนอกหมู่บ้าน เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน และมั่นคง มีศักยภาพในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านได้

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาธุรกิจชุมชนหรือผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านที่นำยกย่อง

ผลการดำเนินการกิจการของผู้กู้แต่ละรายผู้วิจัยจะพิจารณาจากการประเมินของผู้กู้แต่ละราย ปัจจัยนำเข้า, กระบวนการและผลผลิต สมาชิกผู้กู้แต่ละรายของกองทุนชุมชนหนองโสน โดยรวมปัจจุบันชุมชนหนองโสนมีสมาชิกทั้งหมด 241 คน แบ่งเป็นกลุ่มอาชีพ

ตารางที่ 7 การประกอบอาชีพของชุมชนหนองโสน

แบ่งตามอาชีพ	จำนวนผู้กู้ (ราย)	จำนวนเงินปล่อยกู้
1. ขายอาหาร	23	460,000
2. ของชำ	15	300,000
3. ตัดเสื้อผ้า	5	100,000
4. เลี้ยงสัตว์	3	60,000
5. เสริมสวย	2	35,000
6. กู้เพื่อลดรายจ่าย (กู้ฉุกเฉิน)	57	1,105,000

แหล่งที่มา : ตราเอกสารแบ่งรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานกองทุนชุมชนหนองโสน

ตอนที่ 4 สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

การประเมินโครงการ กองทุนหมู่บ้านชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน พบว่า

5.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนทั้ง 5 ข้อ พบว่า

5.1.1 การเกิดกองทุน พบว่า กองทุนหมู่บ้านชุมชนหนองโสน เกิดจากความต้องการมีกองทุนไว้ในหมู่บ้าน จึงเกิดการร่วมมือร่วมใจของคนในหมู่บ้าน ที่จะจัดตั้งกลุ่มองค์กรขึ้น โดยมีหน่วยงานภาครัฐ ผู้นำหมู่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน เข้ามามีส่วนร่วมการเกิดกองทุนในการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านดียิ่งขึ้น เกิดความรู้สึกว่ากองทุนหมู่บ้านเป็นของทุกคน มีส่วนร่วมในการบริการจัดการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อใช้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน ใช้พัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้ และสวัสดิการให้กับสมาชิกกองทุน ทำให้หมู่บ้านมีความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น

5.1.2 ระบบบริหารกองทุน พบว่า กองทุนหมู่บ้านชุมชนหนองโสน มีการจัดโครงสร้างขององค์กรยังไม่ชัดเจน คณะกรรมการกองทุนขาดความรู้และประสบการณ์การบริหารจัดการกองทุน มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามตำแหน่งถูกต้อง แต่ถือปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่น้อย ประสบปัญหาขาดแผนงานในการดำเนินงานกองทุน ความถูกต้องของเอกสาร และการจัดทำบัญชีกองทุน

5.1.3 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง พบว่า กองทุนหมู่บ้านชุมชนหนองโสน เปิดโอกาสให้คนในหมู่บ้านได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ ด้วยตนเอง เป็นลักษณะต่างคนต่างศึกษา มิได้นำความรู้มาแลกเปลี่ยนภายในกลุ่มองค์กร ทำให้การพึ่งตนเองนั้นไม่หมายรวมถึงกองทุนหมู่บ้านแต่เป็นเพียงบุคคลใดบุคคลหนึ่งเท่านั้น และยังต้องอาศัยความร่วมมือและช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นหรือองค์กรภายนอกหมู่บ้านอยู่

5.1.4 การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่าคนในหมู่บ้านกองทุนหมู่บ้านชุมชนหนองโสน มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และสวัสดิการภายในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นการระดมเงินทุนภายในหมู่บ้านเอง ช่วยให้สมาชิกของกลุ่มมีความรู้สึกที่ตนมีส่วนช่วยให้กลุ่มเจริญเติบโต ในอนาคตมีแนวโน้มที่จะจัดตั้งกลุ่มเพื่อการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและร้านค้าในหมู่บ้าน

5.1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง พบว่า คนในหมู่บ้านกองทุนหมู่บ้านชุมชนหนองโสน มีความซื่อสัตย์ ร่วมมือร่วมใจ มีความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพผู้สูงอายุ รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของบรรพบุรุษ อยู่ระดับปานกลาง

5.2 การเกิดองค์กรเครือข่ายของการเรียนรู้ พบว่า กองทุนหมู่บ้านแต่ละแห่งเริ่มมีการจัดตั้งเครือข่ายการเรียนรู้ในระดับตำบลและระดับอำเภอโดยกรมการพัฒนาชุมชนอำเภอ

เมือง เป็นผู้กำกับดูแลการจัดตั้งเครือข่ายในครั้งนี้ แต่ลักษณะการดำเนินงานของเครือข่ายยังไม่เข้มแข็ง และมีเครือข่ายการเรียนรู้ของหนึ่งผลิตภัณฑ์ หนึ่งตำบล ซึ่งเกิดจากการจัดประชาคมระดับตำบล และในส่วนของเทศบาล โดยจะมีการศึกษาดูงานในระดับตำบล และระดับอำเภออื่น ๆ เกี่ยวกับหนึ่งผลิตภัณฑ์ หนึ่งตำบล

5.3 ความเข้มแข็งของชุมชน

5.3.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พบว่า คนในชุมชนบ้านหนองโสน มีความสามัคคี มีความซื่อสัตย์ ในหมู่บ้านมีการยกย่องคนทำความดี ให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในหมู่บ้านเป็นประจำ โดยการประชุมหรือเสวนา อยู่ในระดับปานกลาง คนในหมู่บ้านมีโอกาสหาความรู้ใหม่ ๆ น้อย ซึ่งทุกคนมีอาชีพเลี้ยงครอบครัวได้ แต่ครอบครัวที่มีความอบอุ่นอยู่กันพร้อมหน้าลดน้อยลง ภายในหมู่บ้านมีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กรอยู่ในระดับเท่าเดิม มีการช่วยเหลือเด็กสตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาสภายในหมู่บ้าน การที่มีผู้นำที่มีคุณธรรมและยุติธรรมเกิดความไม่แน่ใจว่าเป็นเช่นนั้นหรือไม่ และในหมู่บ้านสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของหมู่บ้านได้ โดยมีแผนงานที่คิดโดยสมาชิกในหมู่บ้าน ซึ่งความจริงไม่เป็นเช่นนั้น ต้องขอให้องค์กรภายนอกหรือหน่วยงานของรัฐมาช่วยแก้ปัญหาให้

5.3.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่คณะของประชาชนในท้องถิ่น พบว่า คนในหมู่บ้านกองทุนหมู่บ้านชุมชนหนองโสน มีทัศนคติกับความเข้มแข็งของท้องถิ่นไว้ดังนี้ มีความสามัคคี มีความซื่อสัตย์ ให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกภายในหมู่บ้าน มีการรวมกลุ่ม มีผู้นำและคณะกรรมการหมู่บ้านที่เข้มแข็ง มีแนวคิดในการพัฒนาหมู่บ้าน การเข้าร่วมประชุมสม่ำเสมอ ให้ความเคารพผู้สูงอายุ มีครอบครัวที่อบอุ่น ส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลาน มีสุขภาพกายและใจที่สมบูรณ์แข็งแรง ทุกคนมีศีลธรรมอันดี เยาวชนห่างไกลยาเสพติด มีโอกาสในการศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้น การรับรู้ข่าวสารจากหอกระจายข่าวภายในหมู่บ้านและสื่อต่าง ๆ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ : กรณีศึกษา ชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ที่ผู้ประเมินได้เข้าไปปฏิบัติงานอยู่ ระหว่างการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. 2545 นั้น สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อศึกษาว่ากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในหมู่บ้านชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมาบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใดในด้านต่อไปนี้
  - 1.1 ท้องถิ่นชุมชนมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาชีวิต สร้างงาน สร้างรายได้หรือสวัสดิภาพของสมาชิกอยู่ในระดับใด
  - 1.2 ท้องถิ่นชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุนอยู่ในระดับใด
  - 1.3 ท้องถิ่นชุมชนมีกระบวนการพึ่งพาตนเองโดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียงอยู่ในระดับใด
  - 1.4 เศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกันกับทั้งสังคมก็มีภูมิคุ้มกันอยู่ในระดับใด
  - 1.5 ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับใด
2. เพื่อศึกษาว่ามีปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบอะไรบ้างที่ส่งเสริมและขัดขวาง การบรรลุเป้าหมายดังกล่าว
3. เพื่อให้กระบวนการทำสารนิพนธ์เป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งมีความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในชุมชนท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับจังหวัดและระดับประเทศ

4. เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนพื้นที่เป้าหมายและเพื่อทราบข้อมูลระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัดที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในหมู่บ้านชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในชุมชนท้องถิ่น ในหมู่บ้านชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมาที่ผู้ทำสารนิพนธ์ปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 3 ใช้ชีพโอมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านและกำหนดตัวบ่งชี้ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร.1 – 12, สร.1 - 2 และบางส่วน ทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 ประมวลสังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่จะต้องเขียนในบทที่ 3 และบทที่ 4

ขั้นที่ 6 ลงมือเขียน บทที่ 1, 2, 3, 4, 5 บรรณานุกรม และภาคผนวกจนสมบูรณ์ตามแนวทางที่มีคำอธิบายในชุดสารนิพนธ์ (ในโครงร่าง ที่เป็นชุดภาคผนวก หมายเลข 1 ของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดวิชาสารนิพนธ์)

สรุปผลการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ : กรณีศึกษาหมู่บ้านชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ครั้งนี้ ผู้ประเมินขอสรุปผลโดยย่อในส่วนที่เป็นวัตถุประสงค์ของการประเมินทั้ง 4 ข้อ ดังนี้ คือ

1.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนทั้ง 5 ข้อ พบว่า

1.1.1 การเกิดกองทุน พบว่าเมื่อโครงการกองทุนหมู่บ้านเกิดขึ้นทำให้ชาวบ้านมีความตื่นตัวมาก และทำให้ชาวบ้านเกิดตามสวัสดิมากขึ้น ได้มีการจัดสรรคัดเลือกคณะกรรมการซึ่งมาจากประชาชนในชุมชนนั่นเอง

1.1.2 ระบบบริหารกองทุน พบว่าคณะกรรมการกองทุนที่ชาวบ้านได้คัดเลือกมานั้นได้จัดระเบียบปฏิบัติ เพื่อนำมาบริหารกองทุนโดยมีคณะกรรมการชุมชนและที่ปรึกษาชุมชน รวมถึงเจ้าหน้าที่ของภาครัฐมาให้คำปรึกษาในการร่างระเบียบ

1.1.3 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง พบว่าชุมชนหนองโสน เป็นชุมชนในเมืองชาวบ้านส่วนใหญ่พึ่งตนเองอยู่แล้ว โดยมีอาชีพค้าขาย รับจ้าง ลูกจ้าง ความเป็นอยู่พึ่งตนเองได้

1.1.4 การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่าชาวบ้านส่วนมากมีฐานะดีถึงปานกลาง การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจนั้น แทบจะไม่มีในความคิดเลยเพราะชาวบ้านคิดว่าเศรษฐกิจจะดีหรือไม่ดีไม่ได้ขึ้นอยู่กับเขา และเขากำหนดไม่ได้

1.1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง พบว่าชุมชนหนองโสนมีการจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนโดยคัดเลือกให้ประธานชุมชน ซึ่งทำหน้าที่ประธานทุกด้านทั้ง การเป็นอยู่สวัสดิการตามปลอดภัย โดยมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่เสมอ และเมื่อมีการขอความร่วมมือชาวบ้านก็ได้รับความร่วมมืออย่างดี

1.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์ ตามข้อ 1.1.1-1.1.5 พบว่า

1.2.1 ปัจจัยด้านบวก พบดังนี้

- 1) สร้างความสามัคคีในชุมชนชาวบ้านให้ความสนใจและให้ความร่วมมืออย่างดีเพราะ
- 2) ทำให้ชุมชนมีเงินกองทุนสำหรับช่วยเหลือ และเป็นเงินทุนให้ชาวบ้านกู้ยืมมาประกอบอาชีพได้โดยไม่ต้องพึ่งนายทุนดอกเบี้ยแพงๆ

1.2.2 ปัจจัยด้านลบ

- 1) ด้านความคิดเห็นในการวางระเบียบปฏิบัติ
- 2) ทำให้ชาวบ้านบางกลุ่ม แตกต่างสามัคคี
- 3) คณะกรรมการยังขาดความรู้ด้านการจัดการ และระเบียบปฏิบัติ

1.3 การเกิดองค์กรเครือข่ายของการเรียนรู้ พบว่าชุมชนหนองโสนเป็นชุมชนในเมือง ดังนั้นการเรียนรู้จึงทำได้ไม่ยากนัก เพราะส่วนใหญ่ก็มีวิชาความรู้และการติดต่อสารกึ่งง่าย และมีประธานชุมชนประชาสัมพันธ์โดยตลอด

1.4 ความเข้มแข็งของชุมชน

1.4.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดพบว่าโดยส่วนใหญ่มีความเข้มแข็งสามัคคีกันดีมาก โดยมีกรรมการชุมชนเป็นผู้นำและศูนย์กลาง

1.4.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในท้องถิ่น พบว่า การร่วมมือของชาวบ้านนั้นจะขึ้นอยู่กับผู้นำชุมชนและคณะกรรมการชุมชน เพราะบุคคลเหล่านี้สร้างแรงศรัทธาให้ชาวบ้านให้เกิดความเข้มแข็งและสามัคคี

ข้อเสนอแนะ

จากผลการประเมินและสรุปผลการประเมินผู้จัดทำสารนิพนธ์ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุน จากผลการประเมินที่ได้พบผู้จัดทำสารนิพนธ์มีข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงและแก้ไขระเบียบกองทุนชุมชนหนองโสน

ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้ เป็นการเขียนว่า ผู้ทำสารนิพนธ์ได้พบประเด็นใดบ้างที่ควรเสนอแนะให้มีการแก้ไขเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับกองทุน

1.1 ระเบียบกองทุนควรปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์และตามความเหมาะสม

1.2 คณะกรรมการก็ควรมีความเป็นกลางและซึ่งตรงเปิดเผย

1.3 ระเบียบการอนุมัติเงินควรดูแลดีของผู้กู้และผู้ค้ำประกันด้วย

1.4 การผ่อนชำระผู้ทำรายนำไปลงทุนระยะยาวด้วยมีผ่อนส่งรายปี

2. ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุน จากผลการประเมินที่ได้พบผู้จัดทำสารนิพนธ์มีข้อเสนอแนะสำหรับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

2.1 คณะกรรมการส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจระเบียบควรมีการอบรม

2.2 การทำงานของชุมชนหนองโสนควรมีการประสานงานให้ของคณะกรรมการให้มากกว่านี้เพราะคนที่ทำงานมีจริง ๆ แค่ 6 คน ของ 15 คน

3. ข้อเสนอแนะในการนำเงินไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุน จากข้อค้นพบที่ได้ ผู้จัดทำสารนิพนธ์มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเงินไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุนของชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

การกู้ยืมเงินไปพัฒนาอาชีพนั้นส่วนใหญ่มีน้อยเพราะ เป็นชุมชนเมืองคนส่วนมากมีอาชีพกันหมดดังนั้นการกู้ยืมเงิน ส่วนใหญ่จะเป็นลดรายจ่ายและบรรเทาเหตุฉุกเฉิน

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัย/ประเมินโครงการต่อไปหรือเพิ่มเติม จากข้อค้นพบที่ได้ ผู้จัดทำสารนิพนธ์มีข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัย/ประเมินโครงการต่อไปหรือชุมชนหนองโสน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ควรมีเจ้าหน้าที่ของรัฐมาดูแลตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการ เพราะมีการพบว่าคณะกรรมการเองนำเงินไปใช้ในทางมิชอบ และไม่เป็นธรรม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อให้ชุมชนนั้นเกิดการแตกความสามัคคีขึ้นได้

บรรณานุกรม

เฉลียว บุรีภักดี. ชุติวิชาการวิจัยชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 1. พ.ศ. 2545.

เฉลียว บุรีภักดี. ชุติวิชาการสารนิพนธ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. พ.ศ. 2545.

อุดม จำรัสพันธ์. ชุติวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 1. พ.ศ. 2545

เอกสารระเบียบกองทุนของชุมชนหนองโสน. ปี 2545

